

Taxa postala
plátite in num.
No. 224713-929.

Szerkesztő
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop
19. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányászi
zsídóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

*maestri Robert
210 Budapesten*

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bermentellen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő. Str. Matei Millo 7.

Csütő-tök, 1934 január 18.

5694. ÉV SEBATH 2. XVII. ÉVF. 13 SZÁM.

A Patria nyilvánosságra hozta Vaida Sándor volt miniszterelnök híres körlevelét

Az etnikai arányszám betartását kérte Vaida és kifogásolta „a polgárok egy bizonyos etnikai rétegének” favorizálását az alkalmazásoknál

Cluj, január 17. (Az Uj Kelet tud.) A tegnapi minisztertanácsnak az a határozata, mely az intellektuális nyomor enyhítésére az egyetemet végzett fiatalok elhelyezkedési lehetőségeinek megteremtését akarja elérni, országsszerűen nagy feltűnést keltett. Különösen élesen reagál az akcióra a nemzeti parasztpárt, melynek cluji hivatalosa, a Patria tegnapi számában cikksorozatát ígért be annak igazolására, hogy ezt a tervet Tatarescu-kormányja tulajdonképpen Vaida Sándortól sajátította ki. A Patria mai számában csakugyan megkezdte a cikksorozat közlését, amely érdekességben meg is felel a hozzá fűzött várakozásnak. A cikk ugyanis nyilvánosságra hozza Vaida volt miniszterelnök sokat vitatott levelét. A cikk így szól:

A Patria cikke

„Az intellektuális munkanélküliség problémája már régen foglalkoztatja a politikai köröket, de a kérdés sohasem hagyta el a teoretikus és részletekre is kiterjedő viták terepét, hogy aztán valóban az egyetemet végzett fiatalok valóságos segélykerékként alakuljon át. Közéletünkben legelőször Vaida Sándor vállaltatta át ezt a platonikus eszmét reális problémává, amikor az elmúlt nyáron bizalmas és titkos körlevelét intézett miniszterelnök minőségében az összes nagy magánvállalatokhoz, felszólítva azokat, hogy „személyzeti alkalmazásoknál” vegyék tekintetbe a román többség és az együttlakó kisebbségek etnikai arányszámát olyképpen, hogy az összes polgárok és a magánvállalatok érdekei összeegyeztethetők legyenek az állam érdekeivel.”

Egy választ sem kapott Vaida levelére

„Ismeretes — folytatja a Patria —, hogy a törvény a magánvállalatok számára is előírja, hogy bizonyos százalékig román (?) tisztviselőt alkalmazzanak. (Mi úgy tudjuk, hogy a törvény román állampolgárokról szól.) A szerkesztőség a törvénynek ezt az előírását állandóan mellőzték, sőt a magánvállalatok külföldi rod hoztattak tisztviselőket és bentartózkodási engedélyt eszközöltek ki számukra a minisztériumtól. Mijután az intellektuális munkanélküliség napról napra akutabb problémává vált, Vaida miniszterelnök a magánvállalatokhoz a lent ismertetett körlevelet intézte. Hogy megvilágítsuk a helyzetet és azt a mentalitást, mely ezeknél a magánvállalatoknál dominál, a következőket elevenítjük fel:

1. Annak ellenére, hogy a körlevelét hivatalos volt és a miniszterelnök írta alá, egy vállalat sem tartotta kötelességének hogy válaszoljon rá.
2. Nem törődve azzal, hogy a körlevelét titkos és bizalmas, a vállalatok közötték azt a „demokrata” lapokkal, melyek heves kampányt indítottak ezen az alapon Vaida Sándor ellen, magyarázatot követeltek és a külföldön vádolták meg azzal, hogy antiszemita.
3. A liberális párt lapjai társultak ehhez a kampánnyal, a pártja annyira jellemző kettősséggel, mely az ország érdekeit mindig alárendelte a párt érdekeinek.
4. Interpellációk is készültek a képviselőházban, Landau képviselő jelentett be egyet az ellenzék pedig ez alkalommal újabb támadást készült indítani a kormány ellen.

„Ma a liberális kormány ugyanilyen eszközökhöz folyamodik, hogy megakadályozza a fiataloknak a jobboldali szélsőségekhez való csatlakozását. Tegnapi szá-

munkban rámutattunk a gondolat és cselekedet közötti ellensmondásra. Azt az intézkedést, amelyet a kormány a „cél szentesíti az eszközt” elvének megerősítésére tett, nem mi fogjuk támogatni. Nem mehetünk szó nélkül el azonban amellett, hogy hasonló problémákat nem lehet apró klubérdekek szemszögéből megítélni, hanem csak az ország jövőjére és

ama generációk iránt érzett szeretetre való tekintettel, amely holnap irányítani fogja az országot.

Alább közöljük — folytatja a Patria — Vaida Sándornak a nagy magánvállalatokhoz intézett körlevelét, mint bizonyítékát arról, hogy a bőséges hazafiasságáról, amellyel a volt miniszterelnök a jövő generációjának segítségére sietett.

Vaida miniszterelnök körlevele a vállalatokhoz

Vezérigazgató ur!

Az intellektuális fiatalok sorsáért való jogos aggodalomban és nemzeti életünkben meggyökerezett intézményeink utbaigazításával veszem magamnak a bátorságot, hogy felhívjam az önök figyelmét arra a mai súlyos idők által okozott helyzetre, amelybe felsőbb iskoláink végzett ifjai jutottak.

Valószínű, hogy ön is értékeli azoknak az áldozatoknak a fontosságát, amelyeket az állam hozott az egyetemekért, politéchnikumokért, kereskedelmi akadémiáért és középiskolákért, amelyek ifjainknak olykor magasabb kiképzést adnak, még a nagy európai centrumokban nyújtott kiképzésnél is. De ezen felül is az állam nagy áldozatot hoz, amikor ösztöndíjakat ad a tanulmányoknak specializálására és külföldön való elvégzésére. Ezzel szemben az állam elégtételtül azt kapja, hogy az ifjak többsége, akik ezt a támogatást kapják, valóban ragyogó tanulmányokat folytatnak és többen közülük elvitatathatlan reputációt szereznek a külföldi tudósok körében is.

Az állam ezen áldozatainak és az említett főiskolák értékes végzett növendékeinek és ösztöndíjasainak erőfeszítései után azonban érdemtelen és nagyrészt indokolatlan igazságtalanságokkal találkozunk. Intellektuális ifjaink ragyogó képzettsége nem talál elhelyezkedést itthon, az országban, Kulturális intézményeink abszolvensi közöttük nagyon sok külföldön végzett speciálta, nem tudják megalapozni karrierjüket. Sőt nap-napi egzisztenciájukat sem tudják megteremtteni. Örökké a munkanélküliség veszélyének vannak kitéve.

Az intellektuális munkanélküliség veszélye

Ez az intellektuális munkanélküliség nem tarthat tovább anélkül, hogy ne okozna kárt az állam érdekeinek, tehát az önök intézményeinek is, amelynek érdekeit, mint ahogy azt levelém elején is mondtam, a legkemen viselem. A szellemi munkanélküliség folytatódása egy elégedetlen tömeg állandó létezését jelenti, amely ki van téve annak, hogy a különféle szélsőséges áramlatok prédájául essék és ez alapján veszélyeztetni az állami élet biztos menetét.

Ugyanakkor, amidőn intellektuális fiataljaink helyzetét ismertetem, emlékeztetése kelj idéznem azokat az áldozatokat amelyeket az állam a nemzeti iparvállalatok érdekében tett. Ezeknek az iparvállalatoknak a fontos sága különösen a mai napokban nagy, mikor a rájuk kényszerítette autarchikus tendencia nagyobb teljesítményeket ró a vállalatokra. Ezzel a fontos sággal együtt nőnek az állam áldozatai és áldozatainak értéke is.

„Az etnikai szükségsszerűség felismerése”

Ime ezért fordulunk önökhöz, tekintetbe véve az áldozatokat, amelyeket az állam egyformán nyújt ugy az egyik, mint

a másik félnek. Tekintetbe kell vennünk azokat a törvényes kötelezettségeket, amelyek a nemzeti vállalatokra hárulnak, hogy felismerjenek bizonyos etnikai természetű szükségességeket a személyzetek alkalmazásánál és a kormány bizik abban, hogy meg fogja nyerni az önök támogatását az intellektuális munkanélküliség enyhítésére, mely az autarchon elemeket veszélyezteti. Kérjük tehát, hogy vegyék tekintetbe a személyzeti alkalmazásoknál a román többség és az együtt lakó kisebbség etnikai arányszámát olyképpen, hogy összeegyeztethessük az összes polgárok és a magánvállalatok érdekeit az állam magas érdekeivel.

„Bizonyos etnikai elemek előnye”

Kérjük erre önöket annál is inkább, mert egyre nagyobbak a panaszok amiatt, hogy bár a magánvállalatok minden előnyben részesülnek és bár törvényszerint kötelezve vannak bizonyos etnikai arányszám betartására a tisztviselők alkalmazásánál, mégis előnyben részesítenek egy bizonyos etnikai származású polgárokat, tervszerűen távolítva el a többieket.

Olyan helyzet ez, mely nem tarthat tovább az állam érdekeinek veszélyeztetése nélkül és ezért tartom kötelességemnek, hogy jóindulattal figyelmét felhívjam arra, hogy ezeknek a nem illő és törvénytelen eljárásnak véget kell vetni, ugy az állam magasabb, mint az önök vállalatának érdekében.

Megkülönböztetett tisztelettel: A minisztertanács elnöke.

Mit akart Vaida és mit hátrózott az új kormány

Eddig szól Vaida levele, mely ékes cáfolata azoknak a kommentároknak, amelyeket a Patria fűz hozzá. Mert mit jelentenek azok a szavak, hogy a vállalatok „előnyben részesítenek egy bizonyos etnikai származású polgárokat”, melyek lehetnek azok a polgárok, amelyeket a miniszterelnök sem jelöl meg másképp, mint „egy bizonyos etnikai származásúakat”?

Tragikus volna, ha a Tatarescu-kormány is azt akarná, amit Vaida akart. De a minisztertanács napló román állam polgárokról beszélt és egyáltalában nem tévesztette össze — miként a Patria — az etnikai származás fogalmát az állam polgár fogalmával. Hogy ezt az összetévesztést hogyan magyarázza meg a Patria, azt a lap holnap számából fogjuk megtudni, amikor a lap a cikksorozat folytatását beigéri.

Meghosszabbítják a katonai szolgálatot Csehszlovákiában

Prága, január 17. A kormány a katonai szolgálat 18 hónapra szóló újabb meghosszabbításának tervével foglalkozik. Az erre vonatkozó javaslat már elkészült s a legközelebbi időben a törvényhozás elé kerül.

VILÁG TÜKRÉ

1933 romániai gazdasági mérlege

Románia gazdasági élete olyan megrázó kudarcsokon esett keresztül az elmúlt évben, hogy csak kevesen bíztak, még az optimisták közül is abban, hogy az új esztendő küszöbét megközelítőleg is jó kondícióban léphetjük át.

Ugy ahogy, de átléptük s most ha visszatekintünk, olyan teljesítményt láthatunk magunk mögött, amely ha nem is tökéletesen, de bizonyos fokig, megnyugtathat.

Románia tavalyi gazdasági évét a következő események befolyásolták közelről:

1. a kontingentálási rendszer bevezetése és a deviza korlátozások;
2. a belföldi ipar fellendülése;
3. A transzfermoratórium és a külföldi hitelezőkkel való tárgyalások;
4. a mezőgazdasági adósságok kifizetésének beszüntetése;
5. Gyenge termés.

A kormány már 1932 nyarán rájött arra, hogy minden erőfeszítése ellenére sem képes előteremteni azt a devizamennyiséget, amely a külföldi adósságok fedezésére elegendő.

A husz milliárdot kitevő kölcsönt nem lehetett új befektetésekre és investíciókra felhasználni, mert ezt a hatalmas összeget majdnem teljes egészében a külföldi adósságok törlesztése nyelte el. Ezzel egyidejűleg a világválság nem kímélte meg Romániát és külkereskedelmünk jelentősen visszaesett. A közép-európai bankkrachok nem kerültk ki Romániát. A tőke eltűnt a piacról, a hitel — megbűnült.

Ilyen körülmények között kész lehetlenség volt tovább fizetni a külföldi adósságokat, amelyeket devizával vagy arannyal kellett kiegyenlíteni.

Romániának a bevételei az exportból befolyt összegekből és a kölcsönökből adódtak. A kiadások oldalán az importált áruk ellenértéke és az adósságok törlesztése szerepelt. Am az évek során a bevétel és kiadás közötti különbszet alaposan megegyezett. 1930-ban a bevételnél 5 és fél milliárd többlet mutatkozott, 1931-ben 6.4 milliárd, 1932-ben 4.7 milliárd, 1933-ban már csak 2 milliárd lej volt az ország kereskedelmi mérlegének a többlet egyenlege.

Ennek az egyenlegnek a visszaesése nagymértékben a kivitelre kerülő román áruk értékesítkésével magyarázható. Különösen a mezőgazdasági termékek értéke esett vissza katasztrófális mértékben. Az árak általában 60 százalékkal estek: És pedig az 1929 évi árakat véve alapul: 1930-ban 21, 1931-ben 42, 1932-ben 54, 1933-ban 62 százalékkal estek az árak. Ezzel szemben az import áru értéke nem esett ilyen mértékben.

Ezért volt lehetetlen még a legjobb akarat mellett is kifizetni a kupont, vagy is törleszteni a külföldi adósságokat.

Hozzájárult ehhez az állapothoz az is, hogy 1929 és 1933 között az állam jövedelmét 50 százalékkal estek. A költségvetést a képtelenségig leredukálták, a tisztviselői fizetések igazi éhbérek, az adókat pedig 1931 óta képtelenség volt tovább emelni. Sőt!

Nem maradt tehát más hátra, mint az 1932-ben bevezetett devizaellenőrzés után, ezt a kontingentálási rendszerrel kiegészíteni. Vagyis megakadályozni a kereskedelmi mérleg további gyengülését, megakadályozni, hogy a behozatal mennyisége és értéke tovább emelkedjen a kivitel kárára. Ennek ellenére 1933-ban mégis veszedelmesen közeledtünk a deficit felé, az államdeficit 20 millióval jelentkezett. Októberben megállapodás jött létre a külföldi hitelezőkkel, melynek alapján Románia kötelezte magát, hogy 60 százalékot kifizet a kupon értékéből, 1934 márciusában pedig végleges megállapodás jött létre ebben a kérdésben a kormány és a külföldi hitelezők között.

Ha a devizakorlátozás, a kontingentá-

Jás és a transzfermoratórium nem jött volna létre, a lej fedezete megingott volna és ebben az esetben a román pénz stabilizációja is felborul.

A deviza és import korlátozások, valamint a stabilizáció megingásától való félelem maga után vonta az ipar fellendülését. A tőkésék igyekeztek befektetni tőkéiket. Soha nem tapasztalt fellendülés vette kezdetét az építkezési ipar terén. Az elmúlt évi építkezéseknél mintegy hat milliárdot investáltak.

A fogyasztás fellendülését előmozdította a mezőgazdasági adósságok konverziója. A falvak lakosságának a vásárló képessége megerősödött és ez természetesen éreztette hatását a kereskedelemben is.

Az import nagymérvű korlátozása következtében az ipari termelés érezhetően fokozódott, de ugyanakkor új ipari vállalatok létesültek a fokozódó szükségletek kielégítésére.

Az 1932 évi termeléssel szemben 1933-ban az olaj ipari uton való előállításának arca 72 százalékkal növekedett. A gyapju szöveteké 61, a gyapotszöveté 59, öntött vasé 88, a drót és szegtermelés 43, a papír 13, a cement 1, a fűrészelt faanyag 4,68, a talpbőr 1,37, a cellulózé 35,76, a szóda 20, ablaküveg 20,80, a petróleum 6,78, a kőszén 7,61, cigarettáé, dohány 16, a só 3,85, villamos áram 15,41 százalékkal növekedett. Csupán a következő ipari cikkeknek volt visszaesés: a cukornál 6,64, boxbőrnél 18, cipőnél 27, kénsavnál 31 százalék.

Nagyon jelentős problémát képez az ipari fellendülés kérdésével kapcsolatban a mezőgazdasági termékek árainak fenntartása a valóságnál, hogy ebből a célból a kormány minden lehetőséget el fog követni.

Másik igen jelentős problémáját képezik a belföldi iparnak az állami rendelkezések, az új viszonyok ennek a helyzetnek a megváltoztatását igénylik. Ez mindenestre a belföldi ipar régi sérelmét orvosolná. Az utóbbi hat év során az állam 16 milliárd lej értékű árut rendelt külföldről. A hadügyminisztérium szükségletének alig 5 százalékát látta el belföldről, ami egyenesen fantasztikus.

Hogy az ipar és vele párhuzamosan a kereskedelem s a fogyasztás is fellendült, bizonyítja az a tény is, hogy míg a forgalmi adóból 1932 áprilisától november végéig csak 797 millió lej folyt be, ugyan ezen idő alatt 1933-ban Madgearu 1205 milliót inkasszált.

Az ipar további fejlődésének egyik igen jelentős kerékkötője, hogy a Nemzeti Bank kamatlába még mindig 6 százalékos. Bár 1933-ban a kamatlábat 7-ről 6-ra szállították, még mindig túl magas.

Egyrészt a tőkésnek egy nagy része, kb. 50 százaléka, még mindig gyümölcsözellenül hever. Csak a Banca Natională-nál van letéve 4100 millió lej, olyan magán tőke, amely nem kering.

Ami a belföldi kereskedelmet illeti, a vásárosknak s a fásóknak ment jobban, mint a tavaly, ezzel szemben a textilés, borkereskedők és fűszeresek még mindig nehézségekkel küzdenek.

A következő év tehát több reménnyel kecsegtet, s így ha csak valami váratlan meglepetés nem ér bennünket, az 1934-es gazdasági év jobb eredményt hozhat. (h. e.)

Egyfelvonásos vigjátékok

PURIMRA!!!

Feketeszes, Gábor ünneplik, Teltalálát, Valjak — ne váljak, Szinjáték (csak női szereplők), Purim ebéd.

Ára jogdíjjal minden darab 150 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvsztyáiban.

Select KING KONG a vasárnapi előadások kezdete d. e. 11-kor

Egymás után két interimár bizottságot neveztek ki Targu-Mures élére

Politikai versenyfutás a koncert, mialatt kismemizzik a kisebbségeket

Targu-Mures, január 17. (Az Uj Kelet tud.) Az interimár bizottságok eddig is sok bajt okoztak a városi közigazgatásban s hol a személyi harcok, hol a különböző törvénytelenségek robbantottak ki parázs botránokat. Ami azonban a marosvásárhelyi városi közigazgatásban játszódott le az utóbbi napokban, szinte egyedülálló az interimár bizottságok botránainak gallériájában.

A nemzeti parasztpárti rezsim alatt dr. Pintea János ügyvéd volt Targu-Mures polgármestere, akinek humanitása a város általános rokonszenvével találkozott. Helyettes polgármester Radó Sándor városi főmérnök, a Magyar Párt exponense volt, míg az állandó választmányban helyet kaptak a többi kisebbségek is.

Megszületik az első interimár

A liberális kormány uralomrajutásával, mint mindenütt, Targu-Muresen is elrendelték az interimár bizottság megalakítását. Mint ilyenkor szokás, a hosszú években keresztül ellenzéki fedezékbe szorult liberális korifeusok megkezdtek az utat a koncert. A több eséllyel bizakodó jelöltek Bucurestiben előszobák, míg végre megszűnt az első interimár bizottság, amelynek elnöke Nae Ionescu ügyvéd, a marosmegyei liberális frakció ismert vezető egyénisége lett. A bizottság tagjai főleg olyan személyek lettek, akik eddig nem igen foglalkoztak politikával. Egy közjegyző és annak helyettese, egy nyugdíjas ezredes szerepelt a kinevezettek sorában, míg a helyi liberális korifeusok kiestek. A Magyar Párt részéről régi liberális kapcsolatairól dr. Bernády Györgyöt neveztek ki helyettes polgármesterré, míg melléte még három magyarpárti politikus jutott be az új bizottságba.

A puccs

Tegnap aztán becsapott a bomba. A hadügyminisztérium táviratilag közölte a marosmegyei prefekturával, hogy azonnali hatállyal feloszlatja a tg-muresi interimár bizottságot és annak elnökévé dr. Cretu Miklós katonai licenmj tanárt nevezte ki. Forbuschi Ferenc vármegyei prefektus teljesen készületlenül érte ez a fordulat és Nae Ionescu, az interimár bizottság első elnöke is csak a helyi lapok híradásairól értesült a változsról. A lapoknak kijelentette, hogy nincs tudomása arról, hogy megfosztották volna pozíciójától és az egész fordulatot annak tulajdonítja, hogy az új interimár bizottsági elnök meglepetésként valamelyik belügyminiszteri vezérfelügyelőt. Ez az intézkedés súlyosan sérti a pártfegyelmet, a párt beleegyezése nélkül történt és illetékes helyen intervenálni fog.

Dr. Cretu Miklós, az új elnök azonban keveset törődött politikai ellenfelének lesújtó nyilatkozatával és nyomban össze állította az új bizottság román tagjainak listáját: Russu gör. kat. esperes, Boia Harion műszerész, dr. Horga János ügyvéd, míg helyettes elnöké Mihai Dimirescut nevezte ki. Az elnök egyidejűleg árt a Magyar Párthoz is, hogy jelölje ki delegátusait a bizottságba, kikötötte azonban, hogy kikkel hajlandó együttműködni. Ezek a következők: Jaross Béla apátplébános, dr. Bodola Ferenc ügyvéd, Osváth Károly gyógyszerész és dr. Sebestény ügyvéd, magyarpárti tagozati elnök. A Magyar Párt elnöki ülésén parázs

vitát robbantott ki az interimár bizottság elnökének különös magatartása s úgy határoztak, hogy ragaszkodnak a feloszlatott interimár bizottság magyar tagjaihoz. Ha ezt nem akceptálják, a Magyar Párt nem vesz részt az új bizottságban. Dr. Cretu tudomásul vette a Magyar Párt határozatát és a magyarpárti tagok helyébe dr. Sogan Maria ügyvéd, Dupont tanár, Caluser Alex, kereskedő, Popescu Aurel román tagokat nevezte ki.

Versenyfutás Bucurestibe

Most már meg volna a bizottság névsora, ezt azonban még nem ismeri a bel-

ügyminiszter és addig az új bizottság nem teheti le az esküt. Még súlyosabban komplikálja azonban a dolgot az a körülmény, hogy a régi interimár bizottság elnöke nem hajlandó átadni a helyét.

A helyzet most az, hogy Targu-Mures városának két interimár bizottsága van ebben a pillanatban, végeredményben azonban egy sincs...

Az új bizottsági elnök kíséretével Bucurestibe utazott, hogy megszerezze a belügyminiszter hozzájárulását a beiktatásához. Csakhogy ugyanezzel a vonattal Nae Ionescu is Bucurestibe utazott, hogy a szerinte jogtalan és háttárgyított inszenzált belügyminiszteri döntés megsemmisítését kizorgalmazza.

Targu-Mures lakossága megdöbbenéssel és érthető aggodalommal nézi ezt a szokatlan versenyfutást.

Míg a liberális tagozat frakciói egymás között marakodnak és a Magyar Párt is belesodródott ebbe a politikai játékba, a tg-muresi zsidóságot érte a legnagyobb sérelem. Sem a régi, sem az új interimár bizottság összeállításánál nem számoltak a zsidóság léteével, holott a zsidó lakosság számaránya folytán jogosan igényt tart erre a képviselőre. A Zsidó Párt városi és megyei tagozata megtette a szükséges lépéseket, hogy jogainak érvényt szerezzen.

Benczel Béla

Jeruzsálemben letartóztatták az arab bojkott-bizottság tagjait

Meghíusult az arabok újabb tüntetése a zsidó bevándorlás ellen

Jeruzsálem, január 17. Néhány nappal ezelőtt hírt adott az Uj Kelet arról, hogy január 15-re újabb tüntetéseket és zavargásokat készítettek a palesztinai arabok. A kormány szigorú óvintézkedéseket tett és Egyiptomból is védőcsapatokat vezényelték Palesztinába. Az arab sajtónak egy része, főleg a Falestin is figyelmeztette az arabokat, hogy tartózkodjanak minden rendbontástól, mert

ezzel ma nem szolgálják az arab ügy javát.

Az arabok bojkottbizottságot alakítottak, amely napokon keresztül agitált a tömegek körében és tüntetésekre akarta azokat megszervezni a zsidó bevándorlás ellen. A január 15-re tervezett tömeg tüntetés és zendülés meghíusult, a bojkott bizottság tagjait pedig letartóztatta az angol rendőrség.

Megkezdődött Ludvig Renn hazatérési pere a lipcsei törvényszék előtt

Berlin, január 17. Az itteni törvényszék ma kezdte meg Ludvig Renn 45 éves író hazatérési bünpereinek tárgyalását.

A vádlott régi százsz nemesi családból származik. Atyja, von Goizenau, középiskolai tanár Drezdában. Renn mint aktív tiszt vett részt a háborúban. A világháború végén zászlóaljparancsnok volt. 1928 február elsején be lépett a kommunista pártba és tagja

volt az ugynevezett „Aufbruch“-körnek. A kör Aufbruch című folyóiratában számos cikket írt és kommunista gyűléseken beszédeket tartott, amelyek nagy eréllyel hirdette a kommunista eszméket.

Renn szerzője a Háberu és Háberu után című pacifista regénynek is, amelyek annakidején nagy feltűnést keltettek és amelyek a legtöbb európai országban megjelentek fordításban.

Japán kijátssza a flottaépítés korlátozására vonatkozó egyezményt

Newyork, január 17. Az amerikai lapok azzal vádolják Japánt, hogy kijátssza a flottaépítés korlátozási egyezményt. A Mandzsúria számára épülő hadihajók kizárólag japán tiszteket és legénységet kaptak fedélzetükre. A hajógyárak éjjelnappali üzemben vannak Japánban. Több mint százötven új tengeralattjáró készült el akként, hogy megszámozott kész alkatrészeit raktárakba helyezték el, ahol néhány órán belül összeszerelhetők lesznek.

Londoni jelentés szerint beavatott dip-

lomáciai körökben úgy hírlik, hogy Japán közelebről hivatalosan is közölni fogja a hatalmakkal, hogy nem járul hozzá a nemzetközi flottaügyi értekezlet újabb elhalasztásához, mert az engedélyezett tengeri haderő még a szigetország védelmére sem elegendő. Ha a tiltakozás ellenére elhalasztanák a konferenciát, Japán kénytelen lesz egyoldaluan elállni az érvényben lévő egyezménytől s megkezdni a flottafejlesztést abban az arányban, ahogyan azt helyezte megköveteli.

Január
20
szombat

HAGGIBBOR-BÁL
az új lparkamara nagytermében

Január
20
szombat

Egy börtön

Fantasztikus együtt egy

Timisoara, január 17. (Löbl tud.) Löbl Károly fronton becsület kereskedő másodszor levonult hámsvári börtönbe, nem is olyan régen, de ami az utóbbi időben meghúzó kimeríti a legfényesebb kritériumát.

A rémregény, Löbl egy szökevény, turális években nem a textilipar volt az egész boldog-boldogtal, volt a kereskedő. Ebben az időben zókereskedő kinták el a Bánság országba érkeztek. A vámbaj, ezek a becsület adandó események formálisan.

Egy börtön

Természetesen, sebben: A Löbl is nagyobbára a te be áruszükségleten azonban

Az

Minden börtön nyében Littera félreérti, nem szó — egy évre meg Löblt és Előakarja fizetni öltető átvállalni az életre is jött és gát, hogy a cégnek 60. Löbl Károly utóbbi édesanyjával végkielégítést írtette az üzletet, val és Elka né atyjával, akít ut tulajdonosnak írt

A h börtön

Időközben Littera telezottségeiről, elégitési összegeben Löbl Károly Adolf után az pert indított Littera marasztaltak elváratlanul elhárított ugyanakkor mitőszék ítélete a Löbl és Társaság szíveser lejnyí azonnal likvidált egyezséget írt akiket többek között hogy a közel 70 börtön megköveteléseikből, zethesse az áll

Mondanunk s tera egy banit s nak. Ellenben Littera ki Löbl Károly nára. Ilyen uton Löblön 27 ezer Löbl Károly ügcióba lépett és Károly ellen. Littera rámutatott arra, jén minden tarval Littera tulaj ezért kérte, hogy terán hajtsák három háza, va bérpalotája van. A törvényszék gár keresetének

Egy zsidó kereskedő hat hónapra börtönbe került olyan vámbírságért, amivel nem ő tartozik

Fantasztikus rémregény egy vámbírságról, amelynek kifizetési kötelezettségét az üzlettel együtt egy pénzügyi főellenőr vette át, de mert az akták rejtélyes módon eltűntek, mégis a kereskedő került börtönbe

Timisoara, január 17. (Az Uj Kelet tud.) Löbl Károly!... A gazdasági fronton becsülettel elvált kis zsidó kereskedő mások büncéért — egy ki nem fizetett vámbírságért — a mai napon bevonult hathavi időtartamra a temesvári börtönbe. Alapjában véve: nem is olyan nagy ügyről van ezúttal szó, de ami az ugynevezett ügy hátterében meghúzódik — az kétségtelenül kimeríti a legfantasztikusabb rémregény kritériumait is.

A rémregény, avagy helyesebben: a Löblügy számai még a boldog konjunkturális évekre nyúlnak vissza, 1923-ban a textilbrancsban nagy árhány volt az egész országban. Mindenki: boldog-boldogotlan vásárolt, csak lett volna a kereskedőknek mit eladni. Ebben az időben Bécsből valóságos utazókereskedő különítmények árasztották el a Bácsot, amelyek, ahogy az országba érkeztek nyomban tuladtak arukon. A vámmal sem volt semmi baj, ezek a bécsi utazók igazolták minden adandó esetben, hogy a behozott árutak formálisan el is vámozták.

Egy hatszáz ezer lejes vámbírság története

Természetesen, Löbl Károly, helyesebben: A Löbl és Társa timisoarai cég is nagyobbra a bécsi utazóktól szerezte be áruszükségletét. Egy ilyen üzletben azonban rajtavesztett a Löbl és

Társa cég, — melynek Löbl Károlyon kívül még Eibenschütz Zsigmond is tulajdonosa volt —, amennyiben az illetékes vámbírságok azon a címen, hogy esempész árut vásárolt, 613.948 lejrel sújtotta. A cég, természetesen, megfellebbezte ezt a bírságot, de hiába volt minden védekezés, a törvényszék másodfokon is jóváhagyta a bírságot. A törvényszék ítéletét újból megfellebbezték, de mielőtt a vitás ügy a semmitőszék elé került volna, tehát még 1924-ben a vámbírságok biztosítási végrehajtást eszközöltek a cégnél és ennek során 2 millió lej értékű árut foglaltak le a cég raktárában.

A pénzügyi főellenőr belérsül az üzletbe

Itt ennél a pontnál az ugynevezett normális vámbírságolás új fejezetéhez jut, amennyiben a láthatáron feltűnik a kiváló Littera Károly pénzügyi főellenőr ur, aki a maga trafikálásával mesteri kézzel szövegelt a most eljövő dúló rémregény szárait. Littera Károly ugyanis 1925 február 22-én társként belérsül a Löblcégebe, de maga helyett atyját, Littera Viktor szerepelteti stohmanuként. Természetesen, Littera Károlyt Löbl beavatta a cég aktái váinak és passzíváinak titkaiba és ekkor a fiskus szolgálatában álló Littera tudomást szerzett a vitás vámbírságról is.

Az új társ átveszi egyedül az üzletet

Minden bizonnyal: a jóízűt reményében Littera Károly — ne tessék félreérteni, nem Littera Viktorral van szó — egy évvel később azzal lepte meg Löblt és Eibenschützt, hogy ki akarja fizetni őket és egyedül hajlandó átvállalni az üzletet. Ez az üzlet létre is jött és Littera kötelezte magát, hogy a cégből kiváló Eibenschütznek 60, Löbl Károlynak 150, valamint az utóbbi édesanyjának 300 ezer lej végkielégítést fizet, Littera tehát átvette az üzletet aktíváival és passzíváival és Elka néven tovább vezette atyjával, akit ugyanis a törvényszéken tulajdonosnak jegyeztetett be.

A hitelezők leírják a vámbírságot, de Littera nem fizet a kincstárnak

Időközben Littera megfeledezett kötelezettségeiről, nem fizette a végkielégítési összeget, minek következtében Löbl Károly ügyvédje, dr. Ungár Adolf utján az itteni Lloyd-bírósnál pert indított Littera ellen, akit el is marasztaltak ebben az ügyben. Ekkor váratlanul elhalt Littera atyja, valamint ugyanakkor érkezett meg a semmitőszék ítélete is, amely jóváhagyta a Löbl és Társa cégre kivetett többszáz ezer lejnyi bírságot. Littera erre azonnal likvidálta vállalatát és egyúttal egyezséget is kötött a hitelezőkkel, akiket többek között arra is rávett, hogy a közel 700 ezer lejre rugó vámbírságnak megfelelő összeget írják le követeléseikből, hogy így aztán kifizethesse az államnak ezt az összeget.

Mondanunk sem kell talán, hogy Littera egy banit sem fizetett a kincstárnak. Ellenben 1928-ban árverést tüztek ki Löbl Károly ingó és ingatlan vagyosára. Ilyen úton behajtott a kincstár Löblön 27 ezer lejt. Dr. Ungár Adolf, Löbl Károly ügyvédje erre újból akcióba lépett és pert indított Littera Károly ellen. Keresetében dr. Ungár rámutatott arra, hogy a cég annakidején minden tartozásával és követelésével Littera tulajdonába ment át és ezért kérte, hogy a vámbírságot Littera hajtásáig, akiket Timisoarai három háza, valamint Budapesten két bérpalotája van.

A törvényszék ehlyt adott dr. Ungár keresetének és az összeg erejéig

Löbl bevonul a fogházba és Litterát is letartóztatják, de más ügyért

A kisenmizett, minden vagyonából kiforgatott Löbl Károly ma alázatosan jelentkezett a timisoarai királyi ügyészen és hat hónapra bevonult a börtön csöndes falai közé, ahol elmélkedhet majd arról, hogy milyen életrevaló ötlet is volt az Littera Károly urral közelebbi üzleti nexusokba lépni.

De beszámolóink nem volna teljes, ha pár sorban nem emlékeznénk meg arról is, hogy a mai napon hirdették ki a letartóztatási végzést Littera Károly pénzügyi főellenőr ur előtt is. Kis bagatell ügyről van szó: a nicoleai adóhivatalból elsikkasztott egynéhány millió lejt és ezzel kapcsolatosan az igazságügyi hatóságok azon a véleményen vannak, hogy az eltitált milliók rejtkehelyéről Litterának is tudnia kell. Utóvégre pénzügyigazgatósági főellenőr volt és a nicoleai adóhivatal az ő felügyelete alá tartozott. (f. m.)

CAPITOL MOZGÓ Ma!

ALFRED PICCAVER

premierje a VELENCEI ÁLON c. világfilmben

Eltemették a corbignyi borzalmas repülőkatasztrófa áldozatait

Államköltségen temették el az áldozatokat

Páris, január 17. A corbignyi repülőkatasztrófa halálos áldozatait a városházán felavatalozták. A gyászszertartás ma délelőtt folyt le általános részvét mellett. A repülőkatasztrófa áldozatait államköltségen temették el. Pasquier indokolási főkörmányzó tragikus elhunytja miatt az indokolási középületeken a temetés napjáig felárborra eresztik a lobogókat.

Tegnap szakértők egész napon át vizsgálták a corbignyi repülőgépkatasztrófánál lezuhant gép roncsát, hogy a katasztrófa okát megállapíthassák. Az az alapos feltevés, hogy a gép

oldalkormányára leszakadt s emiatt a pilóta kényszerleszállást akart végezni. Aláereszkedés közben a gépből alácsúszó rádióantenna érintkezésbe jutott a vasútvonal mellett húzódó magasfeszültségű árvezetékekkel s az áram felrobbantotta a gépet a motorbegyújtáshoz szükséges oxigénpalackok egyikét, mire tíz keletkezett s a zuhanást nem lehetett elhárítani.

Berlin, január 17. Göring légügyi miniszteri minőségében résztvételét intézett Pierre Cot francia légügyi miniszterhez a corbignyi repülőkatasztrófa alkalmából.

Meghalt Mihali Tivadar

Cluj, január 17. (Az Uj Kelet tud.) A román társadalmi és politikai életnek nagy gyászja van. Hetvenkilenc éves korában meghalt az éjjel Mihali Tivadar, az erdélyi román közéletnek öt évtizeden át volt, közmegebecsülésnek örvendő nagytehetségű harcosa. Mihali Tivadar Prislop községben született, középiskolai tanulmányait B. Maron végezte és a eluji egyetem jogi doktora lett. Családjá nagy kiterjedésű birtok ura volt és magyar nemességet is kapott. A politikai életbe mint dési ügyvéd lendült át, amikor az erdélyi román nemzeti párt intéző tanácsának tagja lett. Amikor a románság felhagyva politikai passzivitásával, népképviselői politikát kezdett, Mihali Tivadar az első között volt, akit a magyar parlamentbe beválasztottak. 1905-től kezdve az illiandai kerületet képviselte éveken keresztül Budapestben, majd mikor a magyar képviselőház nemzetiségi blokkja megalakult, ennek elnökévé választották. Ekkor Mihali Tivadar már a nemzeti pártnak is elnöke volt.

Részvett ah ires memorandum meg szerkesztésében és tagja volt a bizottságnak, mely a memorandumot a bécsi udvarnál kézbesítette. Ezért társai val együtt hazatérési per indult meg ellene és a eluji Redutban tartott tárgyaláson kétévi államfogházra ítélték. Mihali Tivadar három hónapot töltött ki büntetéséből, amikor amnesztió után visszanyerte szabadságát.

Mihali Tivadar a trianoni békeszerződésel végződő nemzetiségi harcok egyik legmarkánsabb vezére volt. Órajta keresztül ismerte meg az erdélyi románság aspirációját Ferenc Ferdinánd, a monarchia

volt trónörökösé, akinek a nemzetiségi autonómiára való törekvéseit a magyar kormány olyan nehezen tudta ellensúlyozni. De Mihali Tivadar ugyanakkor, midőn a bécsi udvarnál képviselte népe érdekeit, a közvetítő szerepet vitte a régi román királyság kormányai és az erdélyi románság között. Gyakori vendége volt Bratiunon Ionelnek, a volt liberális miniszterelnöknek és a régi román irredenta Mihali Tivadaron keresztül végezte munkáját. Buceuresti utazásai során sokszor jelent meg királyi kihallgatáson Ferdinánd, sőt elődje, I. Károly előtt is.

Ezeknek a kapcsolatoknak volt a következménye, hogy az egyesülés után Mihali Tivadar az első közé tartozott, aki a liberális pártba belépett. Innen kezdődik az Ujromániában politikai pályafutása, amely azonban korántsem volt olyan nagy jelentőségű, mint amint a rezsimváltás előtti munkásságával kiérdemelt volna. Előbb somesmegeyi prefektus, majd képviselő lett és később kinevezték eluji polgármesterévé. Mihali sok szeretettel és odaadással dolgozott Cluj városa élén és hogy állását a Iorga-kormány alatt is megtarthassa, lépett be abba a furcsa egyvelegbe, amelyet a Iorga-Argetoianu féle kormány parlamenti többségének neveztek. A fiatalabb generáció aspirációi azonban meghusították az aggasztán Mihali Tivadarnak ezt a tervét is és már a Iorga kormány alatt mellőzték a eluji polgármesterség kérdésének megoldásánál.

Azóta Mihali Tivadar a politikától visszavonulva, betegeskedve élt Clujon. A biblikus kort megért politikus hetek óta vívódik a halállal és már kétízben is halálhírért költözték. Halálakor politikai barátai és nagykiterjedésű családja állt ágya körül.

tták agjait

ás ellen

ak az arab ügy

tságot alakított

és kommunista

haza-ény-

pités zsményt

Január 20 zombat

SPORT

Miklós herceg elkészítette tervezetét az ország sportjának fellendítése érdekében

Bucuresti, január 17. (Az Uj Kelet tud.) Miklós herceg, akit Károly király a romániai sportélet megszervezésével bízott meg, elkészítette tervezetét és átnyújtotta a királynak. A tervezetben részletesen fel van dolgozva valamennyi sportág teljes új alapokon való át- szervezése, melyeknek irányítására és felügyeletére egy központi szerv létesítését ajánlja. Ennek a központi szervnek elnöke Miklós herceg lenne és az egész ország sportélete felett gyakorolná ellenőrzési és irányító jogát.

Sporthírek

Vasárnap rendezik meg K... Románia 1934. évi gyorskorcsolyázó bajnoksági versenyét a sétatéri jégpályán.

A Román Labdarúgó Szövetség Bucuresti-Varsó és Bucuresti-Belgárd városi labdarúgó mérkőzésekről tárgyal.

Elindult mindkét román bobcsapat Anghelescu kapitány, illetve Papanu főhadnagy vezetésével Németországba, hogy résztvegyenek a január 22-24. Garmisch Partenkirchenben rendezendő bobvilág-bajnokságon. Bucurestiben remélik hogy Papanu főhadnagy megismétli tavalyi világ-bajnoki győzelmét.

Megalakult a nemzetközi rugbyszövetség Párizsban, Franciaország, Németország, Csehszlovákia, Catalonia, Hollandia, Portugália, Olaszország, Svédország és Románia kiküldöttjeinek részvételével. A nemzetközi rugbyszövetség első közgyűlését Hannoverben tartja, a francia-német rugbymeccs alkalmával.

London. Spitz amerikai magasugró fedettpálya versenyen Newyorkban 2 m. 02 cm-t ugrott. Ugyancsak Londonból jelentik, hogy Vines Bostonban ötszettes nehézsúlyú küzdelemben revánsot vett Tilden.

Rég nélkülözött sporteseményben lesz része a sportkedvelő közönségnek vasárnap, f. hó 21-én d. e. fél 11 órakor a Magyar Színházban. A KKASE e napon tartja tornaversenyét a SSCSSUR férfi és női tornászcsapataival. A versenyen részt vesz a beszercei református leányosztály kitanító tornász-gárdája is.

Rettenetes Adolf Salamon László tragikomikus épeje. Ára 20 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó költség beküldése mellett vagy után vettél.

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelptése. — Egy zsidó toréador hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény a könyvpiac szenzációja Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján. Vidéki képviselők kerestettek.

Kultürember könyvtárából nem hiányozhat

[Horra bin:]

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya, mely a napokban hagyta el a sajtót.

Ára 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

Gondatlanságból okozott emberölés büntette a hadbíróóság előtt

Legjobb barátját agyonlőtte véletlenül egy katona

Ardelean György 29 éves munkás gondatlanságból okozott emberölés vádjával állt a cluj-i hadbíróóság Dan Artur tanácsa előtt. Még 1927-ben történt, hogy mint a harmadik határezred katonája, Paíta nevű barátjával őrzárton volt a satumarmegyei magyar határszélen. A két katona viccelődni kezdett egymással, közben Paíta meglökte barátját, úgy hogy Ardelean puskája lecsúszott válláról és a földön levő repedésbe szorult. Ardelean megjéjt, hogy a puská elörik és kirántotta a földből. Az erős rántás következtében a puská elsült és a golyó Paíta derekába fúródott. A hatalmas dörrésre a közlemben levő katonák a helyszínért siettek, de ekkor Paíta már haldokolva a földön fektött.

A mai tárgyaláson kihallgatták a közlemben tartózkodó katonát is, aki azt vallja, hogy a haldokló Paíta Ardelean felé fordult és elhaló hangon mondta neki: látod Ardelean mit tettél?

Ezzel szemben a vádlott azt vallja, hogy a szerencsétlenül járt katona azt

mondta neki, hogy: drága Ardelean mi történt velem?

A szerencsétlenség után Ardelean a határon át Magyarországra szökött, de még az nap este visszatért Romániába. Hosszu ideig bujdosott, míg most jelentkezett a katonai hatóságoknál, mert — mint mondja — Paíta legjobb barátja volt és nem bírja elviselni büntetlenül ezt a szerencsétlenséget.

Az ügyész vádbeszédében három hónap tól másfél évig terjedő büntetést, valamint 50 lejtől 500 lejtig terjedő pénzbüntetést kér a vádlottra. Súlyosbító körülménynek veszi, hogy a puská esővében tilalom ellenére golyó volt.

Ezzel szemben Mircea Georgescu védőbeszédében kifejti, hogy nem lehet a szerencsétlenséget még csak gondatlanságból elkövetett emberölésnek sem minősíteni, mert Ardeleannak nem volt szándékában használni a fegyvert. Rövid tanácskozás után a tanács kihirdeti az ítéletet, mely szerint háromhavi fogházra ítélik a vádlottat.

KÖZGAZDASÁG

Itt az amerikai áru-dumping

Roosevelt újabb intézkedései verhetetlenné teszik az amerikai ipari cikkeket

London, január 17. Roosevelt üzenete, mely mint ismeretes, a dollár-csökkenését jelentette be, kinos feltűnést keltett az angol közvéleményben. Minden oldalról inézkedéseket sürgetnek az angol piac védelmére, miután a dollár értékesítése hatalmas árudumpingot jelent. Az angol kormány azonnal permanens tanács közásra ült össze, hogy megfelelő ellenintézkedésekről gondoskodjon. Legelső sorban természetesen a vámok felemelése jöhet tekintetbe, ez azonban nem oldja meg Roosevelt intézkedésének az árukivitelre gyakorolható hatását. Az angol miniszter tanács az angol-francia árucserére kérdésében is döntő intézkedéseket kell hogy tegyen.

Amerikában nagy optimizmussal tekintenek Roosevelt terve elé amely a dollárt

régi arany értékének 40 százaléka alatt rögzíti meg. Ez az ár abszolút versenyképesé teszi, sőt verhetetlenné avatja az amerikai ipart.

A Daily Express távirata szerint az amerikai kormány rendeletet léptetett életbe mely engedélyhez köti a nemes fémek készült érmék kivitelét. Minden devizaüzlethez pénzügyminiszteri engedély szükséges. Emellett gondoskodás történik afelől, hogy utazási célokra szolgáló és a rendes kereskedelmi szükségletek fedezését célzó devizák rendelkezésre álljanak a gazdasági életnek.

Roosevelt intézkedéseit valuta-faszizmusnak nevezik Amerikában és örömmel üdvözlik azt a lépést, hogy az állam átveszi a jegybankok üzletét is, legalábbis ennek devizakereskedelmi ágazatát.

Kedvező eredménnyel biztat a kis-antant gazdasági konferencia

Sikerül az árucseré-forgalmat 25 százalékkal emelni

Bucuresti, január 17. (Az Uj Kelet tud.) A prágai gazdasági kisanant konferenciának programját ismertette az Uj Kelet. A kisanant konferencia még nem ért véget, de hatása már is mutatkozik a román-csehszlovák viszonylatban. A gazdasági konferencia különben arra az elvi álláspontra he-

lyezkedett, hogy azokat a kérdéseket és programpontokat, melyeknek megvalósításáról egyelőre amugysem lehet szó, kikapcsolja. Megvan azonban a remény arra, hogy sikerül olyan megállapodásokat is kötni, amelyeket azután be is tartanak a szerződő államok. Románia szempontjából példá-

Nem reklámból,

hanem áruárakárunk átszervezése miatt

az összes férfi és női szövete ket,

valamint textilárakat és selymeket

minden elfogadható áron elárusítjuk

Siessen ezt az alkalmat kihasználni!

DÁNIEL divatáruház

Cluj, Reg. Ferdinand 21.

ul sikerül úgy megfogalmazni a román-csehszlovák kereskedelmi szerződést hogy az nem marad csak papíron.

Jugoszlávia, melynek eddig a legelősebb ellentétei voltak Csehszlovákiával, még jobb eredményeket fog előre láthatólag elérni, mint Románia.

Az eddigi tárgyalások arra a feltevésre jogosítanak, hogy az árucseré-forgalmat Csehszlovákia és Románia között 25 százalékkal, Csehszlovákia és Jugoszlávia között 50 százalékkal sikerül megerősíteni. Ezen a héten különben már sor kerül a kereskedelmi egyezmények megkötésére.

A prágai gazdasági konferencia ki- hatásának tulajdonítható az a kedvező lépés, amelyet a csehszlovák kormány tett a román exportörök kártérítési ügyében. A multban ugyanis a romániai állatexportöröknek 52 csehkorona illetéket kellett fizetniük a Csehszlová kiából exportált minden egyes darabért, míg a jugoszlávok ugyanakkor csak 10 cseh koronát fizettek ugyanannak az illetéknek fejében. Román részről természetesen tiltakoztak ez ellen, az ügy azonban erősen elhúzódott anélkül, hogy kedvező elinté- zést nyert volna. Most azonban, nyílván a prágai konferencia eredménye képpen Csehszlovákia váratlanul megváltoztatta álláspontját. A csehszlovák kormány érintkezésbe lépett a román állatexportörök szindikátusával és közölte hogy a régebben exportált sertések után, melyek ugyanakkor kerültek exportra, amikor a jugoszláv exportörök az említett kedvezményt élvezték, a romániai exportörök darabonként 30 cseh korona visszatérítést kapnak. A csehszlovák kormány az így előállított összeget, mely kétféle lejt reprezentál, át is utalta a romániai állatexport szindikátushoz. A csehszlovák konzulátus rövid időn belül ki is fizeti ezt az összeget.

A cluj-i állat- és kirakó-vásárok sorrendje 1934 évben

Cluj, január 17. (Az Uj Kelet tud.) A cluj-i primaria közli az állat- és kirakóvásárok sorrendjét 1934 évben. Január 9. és 10-én szarvasmarha és disznóvásár, január 10-én kirakóvásár. Március 9. és 10-én szarvasmarha, 10-én disznóvásár, március 10-én kirakóvásár, április 27. és 28-án juhvásár, június 6. és 7-én ló, szarvasmarha és disznóvásár, június 7-én kirakóvásár. Augusztus 30. és 31-én ló, szarvasmarha, disznóvásár, szeptember 1. sejen kirakóvásár. Október 30. és 31-én és november elsején ló, szarvasmarha és disznóvásár, november 2-án kirakóvásár. Heti állatvásár minden szerdán, hetivásár minden hétfőn és csütörtökön.

Amerika engedélyezte a gyümölcs-pálinka főzését. Londonból jelentik: Az amerikai kormány engedélyezte a gyümölcspálinkafőzést. Ez az intézkedés súlyos helyzetbe fogja hozni a kanadai whiskigyárakat.

Bécsben állít fel Japán kivételi központot. Bécsből jelentik: A japán árudumping egyre erőteljesebben hódítja el a piacokat a fehér tőke elől. Japán közletről az osztrák fővárosban kivételi központot állít fel, hogy terjeszkedését még szélesebbé tegye és áruival meghódítsa Közép-Európát és a Balkánt.

A francia értékpapírkereskedelem hűthetőségi védelme. Párizsból jelentik: A kamarában törvényjavaslat készül, amelynek az a rendeltetése, hogy a betéteseknek fokozott védelmet nyújtson a család manipulációkkal szemben. A jövőben olyan ügynökök, akiket csalásért bíróság elé állítottak, többé nem kereskedhetnek értékpapírokkal és nem kaphatnak alkalmazást sem értékpapírkereskedelemmel foglalkozó cégeknél.

„Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület” f. hó 18-án, csütörtökön este pontosan fél 9 órakor tartja 53-ik rendes tudományos szakülését melynek programja a következő: Betegbemutató, demonstráció: 1. Dr. Heller József: Az emlőrák röntgendiagnózisa. (Kísérleti felvételek bemutatása.) 2. Dr. Grünwald Ernő tanárség: Bemutatók a gyermekgyógyászati röntgenológia köréből. Előadás: Dr. Weinstein Gyula: Naso-genitális neurózis esetek. Dysmenorrhoea reflexterápiája.

Hitle

Egy clevelandi gazdasági és

Rendkívül érde- rült kezeink közé, landi városi kórházal zsidó tanár városában élő éde- lében érdekes kép zsmról.

A levél minden zeja, hogy Amer Egyesült Allamok dalmi és gazdasági végbe, amelynekne jobb és baloldali egyáltalán nem m — egy kiegyensu- tat.

A levél írójá. előtt leszögezi.

hogy Amerikát hetetlen állapot határozott javu dalmi és gazda

Ennek a javulás- talmas közmunká sendő, amely sok tett munkalehető

Az újra munka- ttek egyelőre még össze 10—12 doll család megélheté megemlíti a mun- ősséggel járó sz- tatásoktól.

A levél írójá. hogy a hitlerist- mértékben sikere hatást gyakoroln- nek is Hitler an-

hivatalos és k- antiszemitizmu- vényre juttat

Roosevelt megin- sa, számos kivál- füződő barátság- von a hitlerista.

Ha az amerik- tolt típusain ker- antiszemitizma meg- antiszemitizmus- los, legfeljebb ab- a zsidóknak jele- nök, mint azelő- sza Amerikában- s valószínűleg n-

Roosevelt min- gazdasági helyze- javítása. A bank- nagy ipari váll- törzése alá he- deket erőlyesen- mágnásokkal sz- ként egy szociá- kezdenek kialak- A nagytőke te- tiltakozik Roose-

de az amerik- ben a bankár- tációja anny- fesztéseik t- kezd-

Roosevelt sa- leplet a bankok- gulatot egyre i- urai ellen.

Ro-

tar- Ha e pillan- einökválasztást- bizonyosra veh- mét megválas- választás nél- Roosevelt lega- mi jelenlegi p- alatt a jelenlé- szert államk- átalakítani.

A szovjet d- egész Amerik- Ennek egyik c- ződő japánell- úgy ítélik meg- már a köz- volna Oroszor- jön az orosz- azonban a ja- van szorítva. háboru esetér- japán-orosz r- rika biztonsá- országát is b-

Hitlert és alvezéreit egész Amerikában a gangsterekkel azonosítják

Egy clevelandi zsidó orvos-tanárság szenzációs levele Rooseveltné rezsimjéről, az orosz-amerikai kapcsolatok gazdasági és politikai hátteréről, a kapitalisták ellenállásáról és az új amerikai elnök kísérleteinek sikereiről

Rendkívül érdekes amerikai levél került kezeink közé. A levél írója a clevelandi városi kórház erdélyi származású fiatal zsidó tanárságja, aki Erdély fővárosában élő édesapjához intézett levelében érdekes képet fest a Rooseveltné rezsimről.

A levél minden megállapítása azt igazolja, hogy Amerikában, helyesebben az Egyesült Államokban mélyreható társadalmi és gazdasági változások mennek végbe, amelyeknek perspektívája minden jobb és baloldali támadás és objektívnek egyáltalán nem mondható kritika ellenére — egy kiegyensúlyozottabb jövő felé mutat.

A levél írója, dr. F. Jenő, mindenképp előtt leszögezi.

hogy Amerikában, a tavalyi elviselhetetlen állapotokhoz képest ma már határozott javulás észlelhető a társadalmi és gazdasági élet minden vonalán.

Ennek a javulásnak közvetlen oka a hatalmas közmunkák megindításában keresendő, amely sok munkanélkülinek teremti meg a munkalehetőséget.

Az újra munkába állított munkanélküliek egyelőre még keveset keresnek: mindössze 10-12 dollárt hetenként, ami egy család megélhetéséhez kevés, de viszont megmenti a munkásokat az éhségtől és az éhséggel járó szörnyű személyi megaláztatásoktól.

Hitler keze Amerikáig is elnyúl

A levél írója ezután arról számol be, hogy a hitlerista mozgalomnak milyen mértékben sikerült az amerikai közéletre hatást gyakorolnia. Bármennyire erőlködnek is Hitler amerikai ügynökei:

hivatalos és komolyan számbavehető antiszemitizmust nem sikerült érvényre juttatni az amerikai közéletben.

Rooseveltné megingathatatlan liberalizmusa, számos kiváló zsidó közéleti emberhez fűződő barátsága kikezdetlenül gátat von a hitlerista próbálkozások elé.

Ha az amerikai németek egyes korlátolt típusain keresztül sikerült is némi antiszemitizmus megmozdulást kiváltani, ez az antiszemitizmus egyáltalán nem hivatalos, legfeljebb abban nyilvánul meg, hogy a zsidóknak jelenleg nehezebb állást kapniuk, mint azelőtt. A színes ingek kultusza Amerikában nem tudott lábrakapni a valószínűleg nem is fog.

Rooseveltné minden törekvése az, hogy a gazdasági helyzetet minden eszközzel megjavítsa. A bankokat és értéktözsdeket, a nagy ipari vállalatokat mind az állam ellenőrzése alá helyezte. A munkásság érdekeit erősen védelmezi meg az ipari magnásokkal szemben, úgy, hogy lassanként egy szociális koncepció kontúrjai kezdenek kialakulni.

A nagytöke természetesen kézzel-lábbal tiltakozik Rooseveltné intézkedései ellen, de az amerikai közvélemény szemében a bankárok és börtönzsidók reputációja annyira leesékkent, hogy erőfeszítéseik teljesen hiábavalóknak kezdenek bizonyulni.

Rooseveltné sajtója naponta rántja le a leplet a bankok visszaéléseiről, ami a hangulatot egyre jobban kielezi a Wallstreet urai ellen.

Rooseveltné újra megválasztanak

Ha e pillanatban Amerikában újabb elnökválasztást irnának ki, úgy egészen bizonyosra vehető, hogy Rooseveltné ismét megválasztanak. Azonban újabb választás nélkül is kétségtelen, hogy Rooseveltné legalább négy évig fog maradni jelenlegi posztján és ezalatt az idő alatt a jelenlegi magánkapitalista rendszert államkapitalista rendszerre fogja átalakítani.

A szovjet de jure való elismertetését egész Amerikában örömmel fogadták. Ennek egyik oka az egyre inkább kiéleződő japánellenes hangulat. Amerikában úgy itélik meg a helyzetet, hogy Japán már a közeljövőben habort indított volna Oroszország ellen, ha közbe nem jön az orosz-amerikai megegyezés. Így azonban a japán imperializmus sarokba van szorítva, mert attól tart, hogy egy haboru esetén két tűz közé kerülne. A japán-orosz megegyezés nemcsak Amerika biztonságát, hanem a Szovjet-Oroszországot is biztosította.

De gazdasági vonatkozásban is nagy jelentőségű az orosz-amerikai megegyezés. Szovjet-Oroszország rengeteg gépet és szélvél vásárolt Amerikától, ami által ipari önállóságát és agrárkollektívítását rövidesen teljesen tető alá fogja hozni.

Az amerikaiakban az a meggyőződés él, hogy Franciaország és Anglia csak Oroszország segítségével tud gátat szabni a német barna-pestisnek, amelyet a világtörténelem legbecstelenebb mozgalmanak tekintenek egész Amerikában.

Az amerikai németek — állami megfigyelés alatt

A hangulat egész Amerikában Hitlerellenes. Nemesak a tömegek hangulatát tekintve, hanem hivatalosan is. Hitler-

rel csupán az amerikai németek egy része szimpatizál, akik igyekeznek hitlerista egyesületeket alakítani.

Az államhatalom azonban éber szemmel őrködik a hitlerista szervezkedéseken és azonnal elnyomja őket.

A legutóbbi sajnálatos romániai eseményeket is Hitlernek tulajdonítják Amerikában. Eppen ezért Hitler, Göbbels, Röhm kapitányt és Alfred Rosenberget egész Amerikában a gangsterekkel hozták kapcsolatba. A közvélemény meg van győződve róla, hogy Hitler az egész világon külpolitikailag megbukott és ezt a bukást rövidesen a belpolitikai csőd is követni fogja.

Kártérítésért perlik az államot 800.000 lejért,

amit a detektívek elkoboztak a tolvajtól, de megtartottak maguknak

A clujai tábla első szekciója előtt régen huzódó kártérítési pert tárgyaltak, amit egy annak idején nagy port felvert lopási ügy előzött meg. Néhány évvel ezelőtt történt, hogy Kornis Miklós aradi nagykereskedőtől 800 ezer lejt lopott el a vonaton jsmereften egyén. Két rendőrségi detektív, Sternberg Ignác és Fodor Ferenc nyomozott a tolvaj után, de — mint felelteseknek jelentették — a nyomozás nem járt eredménnyel. Ezután hosszabb idő múlva egy lopási ügyvel kapcsolatban két sziguranca detektív letartóztatott egy Tompa Mihály nevű egyént, aki a hosszadalmas vallatás során bevallotta, hogy ő volt az, aki Kornis Miklós nagykereskedőtől 800 ezer lejt ellopott. Vallomása során szenzációs fordulatot vett a már-már feledésbe ment lopási ügy.

Tompa Mihály elmesélte, hogy a lopás után nem sokkal Braşovban egy nyilvános házban letartóztatták őt a nyomozással megbízott Sternberg Ignác és Fodor Ferenc detektívek. A 800 ezer lejt, amely majdnem hiánytalanul nála volt, elvették tőle, őt pedig szabadon engedték. A szen-

zációs felfedezés után a két detektívet letartóztatták és ekkor kiderült, hogy a két detektív elköltötte a tolvajtól elvett pénzt. A törvényszék még az elmúlt évben tárgyalta az ügyet és úgy a két detektívet, mint Tompat 2-2 évi fegyházra ítélték.

Az ítélet kihirdetése után nemsokára az egyik detektív, Sternberg meghalt. A károsult nagykereskedő, Kornis Miklós, kártérítési pert indított a román állam ellen, melyet azzal indokolt meg, hogy az egyik vádlott meghalt, míg a másik nem tudja behajtani az elszennvedett kárt. Mivel pedig mindkettő állami hivatalnok volt, az állam tartozik felelősséget vállalni alkalmazottaiért. A törvényszék első fokon elutasította Kornis keresetét.

A mai táblai tárgyaláson az államot képviselő dr. Russu Octavian ügyvéd kijelentette, hogy Kornisnak nincsen joga a kért kártérítéshez, mert időközben átadta követelését egy másik cégnek. Kérte a táblai tanácsot, hogy Kornis keresetét utasítsák el. A táblai tanács az ítélet, illetőleg a döntés kihirdetését március 28-ra halasztotta el.

Évenként 4 milliót költött magára és családjára Stavisky

A francia fasizmust és a jobboldali lapokat is támogatta a szélhámoskirály

Párizs, január 17. Stavisky százmil lióiból, sőt állítólag milliárdjából minden emberi valószínűség szerint egy centime sem maradt. Stavisky mérhetetlenül sokat fizetett wérbefulladt pünkösdi királyságáért. De meg kell hagyni: Serge-Alexandre Sacha Stavisky úgy értett a semmiből való pénz csináláshoz, mint rajta kívül senki más. S míg tragikusan össze nem omlott, korlátlan hiteleket tudott magának szerezni még a legmegszorultabb helyzetben is.

Fantasztikus karrierje során már többször állt a meredély szélén. Az első nagyobb szabású „bank-üzletét hat évvel ezelőtt próbálta meg Orleansban már teljesen kifejlett bayonnei módszerek szerint. Egy vigyázatlan lépés tülhamar felborította a kártavárát. 48 órát kapott a hiányzó 15 millió frank előteremtésére. És Sacha Stavisky nyegyvennyolc órával jóval hamarabb zsákban hozta az ezres bankokat az orleansi városházára. S az elképzelt vidéki polgármester hiánytalanul számlolta az asztalára a megkerült 15 millió frankot.

Életében sose közölte Stavisky, hogy miként jut pénzhez. A hamis bayonnei bonok tízes százában hozták a milliókat Stavisky kasszájába. És ő — mint ez most kiderült — aránvlag a kisebb részt tartotta meg magának. Előkelő barátai nagyon sok pénzébe kerültek neki. Állítólag csak egyetlen párt politikai kasszájába 3 millió frankot fizetett. Egy ma még megnevezet-

len képviselő mandátumát egymillió frankkal segítette előre. Kétségtelen adatok szerint budapesti utazása egy év dül 300.000 frankjába került. S minél inkább növekedett a szerencséje, annál inkább nőtt barátai étvágya. Ügyvédek 100.000 frankon alul szóba se álltak vele. S ahová benyitott, üzletbe vagy mulatóba, neki duplán számítottak az amugy is háromszoros árakat.

10.000 frankot költött el naponta

De azért nem volt fősvény saját magával szemben sem. Kártvaszenvedélyének megadásal hódolt. Deauvilleben, Cannesben, Nizzában egyformán otthonosan forgott. Számára 10.000 frankos téttel kezdődött a játék. Volt egy este, hogy tizmillió frankot nyert egy ültében. A másik este persze huszmilliót veszített.

Általában 4 millió frank volt az évi költségvetésének a végösszege. Azaz: naponta 10.000 franknál is többet költött. A feleségének ezenkívül adott havi 100.000 frankot a „konyhára”. És ezen felül szerepeltek azok az összegek, amikbe az előkelő barátok tiszteletére rendezett lucullusi bankettek kerültek. És külön számlán szerepeltek az előkelő közéleti támogatók feleségeinek adott ajándékok.

Egy képviselő feleségének olyan gyűrűt adott, amihézt hasonlót nem csillog a párizsi társaság hölgyeinek a kezén. Igaz, hogy az illető képviselőnek kezd most sokba kerülni a Stavisky gyűrűje. Az ékszer és a kártya mellett a „sajtó” is szenvedélyesen kísérte útjain. Kiderült

„Fiam testülya egy grammal sem emelkedik 25 kiló fölé — nagyon nyugtalan vagyok!”

„Tégy ugy, ahogy a nővérem tett a leányával: adj neki naponta kétszer OVOMALTINET!”

NEMCSAK Romániában, hanem az egész világon hű segítőtársa az Ovomaltine az anyáknak abban, ami nekik a legdrágább: gyermekük egészségének megóvásában, növésükben, fejlődésükben.

Ovomaltine — tejjel elkészítve — kitűnő táplálék, mert tartalmazza mindazokat az anyagokat, amelyek szükségesek a test egészségének és fejlődésének az előmozdítására. Az Ovomaltine erőt ad az egész szervezetnek, erősíti az idegsejteket, tehát a teljes idegrendszert.

ÁRA lei 50.— 98.—
175.— 320.—

OVOMALTINE

Dr. Wander Rt. készítménye

hogy Stavisky nemcsak politikai barátainak sajtóját támogatta, hanem e nagy barátok hasonlóan nagy ellenfeleit is.

A jobboldali lapok, amelyek most a leghangosabbak, szembrebbenes nélkül elfogadták Staviskytól a jelentős összegeket. És kiderült az is, hogy Stavisky programjába nagyon jól beillett a ma még nagyon is embrionális francia fasizmus támogatása is.

Haggibbor bál

Három nap választ el mindössze az év legnagyobb jelentőségű zsidó társadalmi eseményétől: a Haggibbor-báltól. A permanenciában levő rendezőség az utolsó simításokat végzi a bál előkészítésén és minden energiáját arra koncentrálja, hogy az idei Haggibbor bál sikere az összes eddigieket felülmúlja.

Mert sohasem volt fontosabb a zsidó ifjúságot, a jövő generációt kelendően előkészíteni az életre, mint éppen napjainkban. És a jövő zsidó generációnak szívósnak, erősfizikumúnak, edzettnek kell lennie. Ezért van szükség a zsidó ifjúság sportolására és ezzel párhuzamosan az ezt irányító sportnevelésre. Ezt minden zsidó meg fogja érteni és nem hihető, hogy bárki is távolmaradjon attól a társadalmi összejöveteltől, ahol a zsidó ifjúság, a jövő generáció testben és lélekben való nevelésének lehetőségét segíti elő obulusaival.

Eppen ezért nem lehet kétséges, hogy az idei Haggibbor-bál úgy anyagiakban, mint erkölcsiekben rekordot ér el. A bál meghívók nem kaptak, vagy akik tévedésből nem kaptak, vagy akik meghívóját esetleg téves címzés miatt a mai napig nem kapta kézhez, forduljanak a bál rendezőségéhez (telefon 58.) vagy a Kalapkirályhoz.

1712 hasábos új lexikon. A Genius egy kötetes új lexikon a könyvkiadás csodája. A legújabb adatokkal kibővített hatalmas kötet 1712 hasáb, 800 kép 32 műmelléklet, remek nyersvaszonkötésben, az összes emberi ismeretek tárháza. Az új Genius Lexikon most 108 lej. Kapható az Új Kelet könyvostályában az összeg és portóköltés beküldésével vagy utánvét-

Panamák és botrányok járványa Franciaországban

Visszaélések a keleti erődítmények építésénél. Egy lillei szövetkezet 10 millió csalása. Film készül Stavisky életéről

Párizs, január 17. A Stavisky-ügy leplezése óta Franciaországban valóságos botrány-járvány tört ki. Az ország több helyén nagyarányú panamákat fedeztek fel, amelyek a francia közvéleményt erősen felkavarták. A legnagyobb panama Lilleben került napvilágra, ahol egy biztosító és lakásépítő szövetkezet igazgatósága nem kevesebbet, mint tíz millió frankot vett fel tagjaitól fedezetlen csekkok alapján. Az ügyben több letartóztatás történt.

Ellopták a „bevehetetlen” erődítmények erejét

Párizs, január 17. A Stavisky botrány hullámai még el sem simultak és máris egy másik hatalmas panama pattant ki.

Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a francia keleti erődítmények építésénél, óriási visszaéléseket követtek el, sok millió frankra menő lopást és sikerkasztást hajtottak végre oly módon, hogy az eredetileg meghatározott jó minőségű építkezési anyagok helyett silány anyagot szállítottak.

A hadügyminisztériumban már hetek óta vizsgálatot vezetnek keresztül, hogy az eset minden részletét megállapítsák. Több szakértő bizottság vizsgálta végig a keleti erődítmény láncolatát. A bizottságok állítólag megállapították, hogy legálább nyolcvan millió frankkal károsították meg az államot.

Az anyagi kárnál azonban sokkal súlyosabb az a kár, amely azáltal éri a francia hadvezetőséget, hogy a határerődítmények nem annyira ellentálló képesek és nem annyira „bevehetetlenek”, ahogyan azt eredetileg hitték.

Megállapították például, hogy azok a falak amelyeknek a legkiválóbb minőségű cementanyagból kellett volna elkészülniük és amelyek vastagságát egy méterben állapították meg: csupán hatvan centiméternyi vastagságnak és olyan rossz minőségű cementből készítették, hogy már mostan tele van repedésekkel.

A bűnösök ellen a legsúlyosabb megtorlást készít elő a francia kormány. Miután katonai építkezésekről van szó, a hatóságok igyekeztek az ügyet titokban tartani, azonban az ellenzéki lapok, az ügyet napvilágra hozták.

Két törvény a panamák ellen

Párizs, január 17. A kormány a Stavisky-ügy hatása alatt két fontosabb törvényjavaslatot dolgozott ki, amelyeket már be is nyújtott a parlament elnökségének. Az első törvényjavaslat 1-től 5 évig terjedő börtönnel bünteti azokat az állami tisztviselőket, akik hivatalos befolyásukat anyagi haszonszerzésre használják fel olyként, hogy bizalmi hatáskörükkel visszaélnek. A másik törvénytervezet a valótlán sajtóközleményekről szól. Az olyan hírek szerkesztőit, akik bankokról

es pénzintézetekről valótlán híreket közölnek, amelyek az illető intézeteknek anyagi romlását okozhatják, a törvény 1-től 12 havi fogsággal bünteti.

Bayonnei jelentés szerint Dubari és

250 millió értékű fémárut vesz a Szovjet Franciaországból

Nyilvánosságra került az új orosz-francia kereskedelmi egyezmény

Párizs, január 17. A párizsi lapok szombatán közzétették a csütörtökön aláírt orosz-francia kereskedelmi szerződés szövegét. A szerződés egy évre szól s célja a francia-orosz kereskedelmi forgalom megélénkítése. Franciaország kereskedelmi mérlegének deficitje Oroszországgal szemben eddig évi 400 millió frank volt s ezt a deficitet az új szerződés felére akarja leszállítani. Az orosz kormány kötelezi magát, hogy évente legalább 250 millió frank értékű megrendelést juttat a francia nagy iparnak, így elsősorban a fémiparnak. A megrendelések ellenértékét az orosz kormány huszonkét hónapra szóló váltokkal egyenlíti ki, amelyeknek elfogadója a párizsi orosz kereskedelmi

Aimard letartóztatásban levő szerkesztők a vizsgálóbíróknak kijelentették, hogy most már személyi tekintetek nélkül mindent el fognak mondani arról, amit Stavisky műveleteivel kapcsolatban tudnak.

A Stavisky-film

Párizsi jelentés szerint a francia egyesült filmgyárak igazgatósága megbízást adott egy neves filmírónak, hogy Stavisky-ről filmscenáriót készítsen. A film felvételei már a közeljövőben megkezdődnek s a vállalat bombasikeret vár a Stavisky-filmről.

képviselőt, kezeze pedig az orosz állami petróleum konszern. A francia kormány ezzel szemben kötelezi magát arra, hogy mindazokat az orosz árucikkeket, melyek nem jelentenek konkurenciát a francia iparnak, minimális vámtertelek mellett engedje be az országba.

A kereskedelmi szerződésnek politikai záradéka is van, amennyiben ki mondták, hogy mind a két állam polgárai a másik állam területén való tartózkodásuk esetén úgynevezett „legjobb kedvezményes” elbánásban részesülnek. A két állam kereskedelmi missziója a másik állam területén diplomáciai immunitást élvez.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A cluji Magyar Színház Madách-ünnepé

Február 27-én lesz pontosan 50 éve annak, hogy Madách Imre halhatatlan remeke az Ember tragédiája először került színpadra a cluji Nemzeti Színházban, E. Kovács Gyula rendezésében. Jászay Mari játszotta Évát, Szentgyörgyi István Lucifert, E. Kovács Gyula Adámot, Szaosvay Vendrey, Horváth Paula, Gabányi nevei mellett Várady Miklós szerepel az első előadás színlapján a magyar színészet kitűnőségei közül. A cluji Magyar Színház igazgatósága azzal készül megülni a nagy jubileumot, hogy teljesen új modern, de Madách szellemét áhitatosan tisztelő rendezésben, vadonatúj díszletekkel és jelmezekkel, új szereposztásban hozza színpadra az Ember tragédiáját.

Erkel kísérőzenéjének eljátszására a cluji magyar Filharmonikus zenekart, a kórusok éneklésére pedig a magyar dalárdákat kéri fel a színház igazgatósága.

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek este 8 órákor: Cigánybáró.
Szombat d. u. 3 órákor:
Vasárnap d. u. 3 órákor: Szép Heléna.
Hétfő este 8 órákor: Lakmé.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Fehér apáca, mélyen megrendítő film, főszerepekben: Heleme Hayes és Clark Gable.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
King Kong, a világ nyolcadik csodája, eddig nem látott izgalmas film, főszerepekben: Fay Wray és Robert Armstrong.

Madách: Ember tragédiája. Propagandakiadás Zichy Mihály képeivel, 90 lej értékszámban. Kapható az Új Kelet könyvtárában az összeg és portó költség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

Minden nő az ELLA kozmetikai

intézetbe jár,

ahol szépség- és bőr-ápolást, valamint általános és helyi test-fogyasztást a legújabb módszerrel végeznek. Mérsékelt árak. Olcsó bérlet-rendszer. Cluj, Calea Regele Ferdinand 11. I. emelet. Gólya áruház palotájában.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, január 18.

Bucaresti, 19.55: Operaközv. Budapest, 6.45: Torna, 10: Felolvasás. 1.30: Balalajkazené. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5.30: Zenekari hangv. — 7: Énekhangv. 7.30: Tarkaest. 9.20: Organahangv. 10.50: Időjárás. — 10.55: Cigányzene. Berlin, 19: Stájer népzene. — 22.30: Rádiózenekar. Varsó, 17.25: Szoprán dalok. — 20: Rádiózenekar. Milánó, 19.30: Grammfón. Prága, 19.30: Beethoven Es-dur heges. 22.25: Smetana: A két özvegy, nyitány és ária. Pozsony, 18: Grammfón. Belgrád, 17: Dalest, 22: Rádiózenekar.

Péntek, január 19.

Bucaresti, 19.10: Grammfón. 20: Filharmonikus hangv. 21.45: Hírek. Budapest, 6.45: Torna, 10: Felolvasás. 12.05: Jazz, 1.30: Kvartett. 2.40: Hírek. 5.30: Bachmann trió, 6.10: Az ember tragédiájának emlékei, Pataky József előadása. 7.10: Küllügyi negyedóra. 7.30: Az Operaház előadása. Egy rövid élet című dalmű. Bécs, 19.20: Szimf. hangv. Breslau, 22.35: Beethoven zongoraszonáta. Frankfurt, 23: Beethoven zene. Heilsberg, 21: Schumann, Schubert és Strauss dalok. Varsó, 20.15: Filharmonikus hangv. hegedűszóval. Milánó, 20.45: Grammfón. 21: Szimf. hangverseny. Prága, 20: Opera. Brünn, 20.45: Balalajkazené. Belgrád, 19.30: Désljáv dalok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri költségnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírókérésnek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Üzlethelyiség teljes berendezéssel kiadó. Str. Memorandului 6.

Suche geprüfte Kinderpflegerin mit Jahres zeugnisse Offerte an Adresse Lőb Izsó Marghita, judetul Bihor.

Román, francia és német nyelvet tökéletesen beszélő egyetemi hallgatótónak kívül olcsó áron vagy ellátás fejében magánórát ad. Cim a kiadóban.

Keresünk 10-15 vagonos borpincét, irodával, raktárhelyiséggel és udvarral, lehetőleg belvárosban. Ügynök díjazva. „Borpince” jelígre a kiadóhivatalba.

Előkelő körökben bevezetett házasságközvetítő irjon „Elsőrangú parti” jelígre a kiadóba.

Forgalmas utcában saroküzlet berendezéssel kiadó. Calea Traian 55.

Lakása

berendezésének

megvételénél le-
gyen ÓVATOS!!

Áldozzon
többet, de
vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures.
Fiókok: BUCURESTI-BRASOV

Ön is tud számolni!

A világítási költségek túlnyomó részét az áramszámla teszi, ehhez képest az izzólámpa ára elenyésző. A silány minőségű lámpa csak a beszerzésnél olcsóbb; ez áramfogyasztásban azonban annál drágább! Vegye tehát csak a bevált, gazdaságos

TUNGSRAM

L Á M P Á T !

HIREK

A zsidó zenéért

Most a zenészekhez szólnok. Ágai Adolfnak van egy bájos visszaemlékezése egy gyermekkori barátjáról, aki minthogy semmihez sem értett, és semmit nem tudott, elment — tanítónak. És eszembe jut Fleischmann Sándor, a magyarországi zsidóság egyik híres publicistája, akinek német napilapja is volt. Drága, tehetséges bohém, sok aperszűje közül egy akadt meg az emlékemben. Ha valaki cikket írt egy problémáról, amijhez nem értett, azzal adta vissza a kéziratát:

— Látnom, nagyrabecsült uram, maga nem érti a kérdést. Ilyen esetben ne cikket írjon édes aranyom, hanem írjon mányárt és inkább egy könyvet.

Nekem is illenék könyvet írni ezen az ajápon. Mert a zenéhez nem értek, úgynevezett botfülü vagyok és érdeklődésem a zene iránt a legminimálisabb. Ha mégis cikk jelenik meg tőlem a zenéről, akkor ezt a csodálkozásnak és áhítatnak az a nagy mértéke menti, amivel minden harmónia és ritmus iránt viselkedtem, ami megnyugtat és felemel és amit a zenei hallást nélkülözők is átéreznek.

Indítékot erre a cikkre egy akció adott. Akció, amely a zsidó zenét lesz hívatva ápolni és fejleszteni Erdély fővárosában. Zsidó Zeneegyesület alakult, hogy mindenki, aki instrumentumot tud szeretettel és odaadással kezelni, akinek jó énekhangja van, aki a szív virágát, a zenét szereti, szóval hogy mindenki, aki „rossz ember nem lehet”, fogjon össze a harmónia jegyében.

A kongresszusi hitközségnél ideadják a különböző országok zsidó zeneegyesületeinek működéséről szóló hivatalos és hírlapi jelentéseket. A zsinagógai, a népi és a művészi zenének minden ágát kultiválják ezek az egyesületek. Tel-Avivban olyan élénk zenei élet virul, ami a Salamon-i idők zenei életére emlékeztet, ahogy azt bibliai és egyéb ókori feljegyzésekből tudjuk. Az elmúlt chanukai napokban minden templomban koncerteket tartottak „zsfolt házakkal”. Ibn Gabirol, Juda Helévy és modern költők megzenésített költeményeit adták elő Salom Rabeo főkántor irányításával, aki a világ egyik legnagyobb márkája ezen a téren.

Ha nem is várhatunk Clujon olyan nagyarányú és olyan magasművészi zsidó zeneművészetet, mint Tel-Avivban, de annyit feltétlenül hogy a város Zsidó Zeneegyesületének becsületét szerezzon a nasonj romániai egyletek koncertjében. (sz. i.)

A Zsidó Zeneegylet ezuttal is felkéri mindazokat a hölgyeket és férfiakat, akik hangszeren játszanak vagy jó énekhang felett rendelkeznek, hogy az egyletbe való belépés céljából jelentkezzenek a kongresszusi hitközség Ferdinánd uti imatermében szombaton és vasárnap este hét és nyolc óra között.

— **Eftemeték Cantacuzino professzort.** Cantacuzino professzort kedden délután temették el, kivánságának megfelelően igen egyszerű keretek között. A temetésen jelen voltak a kormány tagjai és a román intelligencia teljes számban. A holttestet előbb a törvényszéki orvostan épületéhez vitték, majd a Belu-temetőben hantolták el.

— **Pénzhamisítók a cluji tábla előtt.** Az utóbbi időben egyre nagyobb méreteket öltő pénzhamisítások egy újabb változata került ma a cluji tábla Zaharia tanácsa elé. Az elmúlt évben Simion György mérai paraszt elment a bánffy-hunyadi vásárra és ott vásárolt egy bárányt száz lejért. Az elárusítottak gyanus volt a pénz, rendőrt hívott, ahol kiderült, hogy a százas hamis. Az ügyet az elmúlt évben tárgyalta a törvényszék, a hol Simon azt vallotta, hogy a százast Bonez András mérai gazdtól kapta. Egy ben azt bizonygatta ügyvédje útján, hogy Bonezot már elítélték két évre pénzhamisítás miatt. A törvényszék nem vette tekintetbe Simon védekezését. Simont nyolc havi fogházra ítélte, míg Bonezot felmentette. A mai táblai tárgyalás döntése szerint Simont illetőleg helybenhagvták a törvényszék ítéletét, csak a tett minősítését változtatták meg, míg Bonezot a tábla is felmentette az ellene emelt vád alól. Az ítélet ellen Simon fellebbezett azon a címen, hogy nem bűnös.

— **Felemelte a tábla a kisposta betörőjének büntetését.** A cluji tábla második szekciójának Zaharia tanácsa ma tárgyalta a harminc betöréses lopással vádolt Nagy Sándor 26 éves droguista bűnügyét. Megírta annakidején az Uj Kelet, hogy az elmúlt év februárjában feltörték a kisposta Jorga ucai helységét és 25 ezer lej készpénzt vitték el. Hosszas nyomozás után a rendőrségnek sikerült elfognia a tettest Nagy Sándor 26 éves droguista személyében. A nyomozások során aztán kiderült, hogy a droguista az utóbbi években hivatásosan üzte a betörő mesterséget és mintegy harminc betörést követett el egészen rövid idő alatt. A cluji törvényszék az ősz folyamán foglalkozott az ügygel, amikor is három évi börtönrre ítélte Nagy Sándort. A mai táblai tanács három és fél évre, valamint hat évi politikai jogvesztésre emelte fel a törvényszék büntetését. Az ítéletet ugy az ügyész mint a hivatalból kiküldött ügyvéd tudomásul vette és így az jogerős.

— **Befeküdtek a koporsóba és bevezették a gázcsövet.** Londonból jelentik: So Uryu yokohamai kereskedősegéd és menyasszonya, Mitsuko Mitta, egy divatruizlet alkalmazottja, szokatlan módon vetett véget életének, mert szégyenszék miatt nem tudtak házasságot kötni. A szerelmesek a völgyény lakására óriási koporsót hoztattak, amelynek fedelére őseik virágokkal koszorúzott arcképeit és meztelen kardot fektettek. Ezután pompás selyem kimonókat öltöttek, erős altatószert vettek be, egymás mellé feküdtek a koporsóba, amelynek oldalát előzőleg kifúrták és a lyukon át gázcsövet vezettek be. Mindegyik halott megmerevedett kezében egy-egy selyem legyezőt szorongatott, amelyen bucsüzeneit volt olvasható.

— **Staviskyné megmarad azon állítása mellett, hogy ne tudott férje üzelmeiről.** Párizsból jelentik: A múlt héten világszerte nagy szenzációt keltő Staviskybotrány egyik szereplőjét, az öngyilkos szélhámos Stavisky feleségét hallgatta ki a vizsgálóbíró. Már több alkalommal próbáltak vallomást kicsikarni az asszonyból, de az ezáltal is megmaradt azon állítása mellett, hogy egyáltalán nem volt tudomása férje üzelmeiről.

Royal Mozgó
Ma, csütörtökön
JAN CRAWFORD „ESŐ”
(A prostituált bosszúja)

— **Miami mellett repülőszerecsétlenség érte a monacói uralkodócsalád egyik tagját.** Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint Polignac hercegnő a monacói uralkodócsalád tagját Miami közelében repülő szerencsétlenség érte. A szerencsétlenség következtében a hercegnő súlyosan megsebesült, hogy haldokolva szállították kórházba.

— **Rabbi S. Z. Weisz Clujra érkezett.** Rabbi S. C. Weisz (London), a Mizrahi Világszervezet vezérégyénisége ma Clujra érkezett. Az állomáson az ezen célra alakult nagyszámu fogadóbizottság várta és üdvözölte a hírhű cionista zsidóság kiváló reprezentánsát. Raw Weisz, mint hírlík szombaton délután fél 4 órakor a Sasz Cheva templomban dróset mond. A nagy tudásu rabbi előadása iránt érthető érdeklődés nyilvánul meg.

— **Starhemberg elesapta Kubaesek alsóausztriai Heimwehr-vezetőt.** Bécsből jelentik: Starhemberg hereg felmentette állásától Kubaesek alsóausztriai Heimwehr-vezetőt, akit Alberti gróf elmozdítása után nevezett ki és közzölte az alsóausztriai Heimwehrrel, hogy a tartományi szervezet feletti rendelkezést egyelőre őmaga veszi át. A lapok szerint Kubaesek is a nemzeti szocialistákkal való meg békülés álláspontján áll s ezért következett be letétele.

A RHODINE

a spanyolnátha és a torokfájás ellenszere

anélkül, hogy a szervezetet gyöngítene, anélkül, hogy zavarokat okozna

Az emberek ezrei kerülik a spanyolnátha elleni szereket, mert attól fének, hogy a szívet, a gyomrot, vagy a vesét károsítják meg. A Rhodine, a hírneves „Usines du Rhonc” készítménye, annak köszönheti nagy népszerűsége, hogy az orvosok egyhangulag megállapították, hogy ez a szer a szervezetbe hatolva kizárólag a gyöngyházra hat, Rhodine teljesen szívetlen, azonnal feloldva vízben és hatása azonnal jelentkezik.

Rhodine kapható az ország összes gyógyszertárjaiban és drogeriaiban.
Egy 20 tablettát tartalmazó alumínium tubus ára csak **Lej 26.-**
Egy 4 tablettát tartalmazó alumínium etai ára **Lej 8.50**

NAPRÓL NAPRA

Hermann Bahr elhunyt író holtteste után van Münchenből Salzburg felé. Hermann Bahrt esütörtökön délután fogják temetni a salzburgi köztemetőben.

Goebbel's birodalmi propagandaügyi miniszter egy millió márkát juttatott a német rádióhoz a program javítására és a prominens művészek gyakoribb foglalkoztatására érdekében. Most lehetővé vált, hogy a német állomások csoportonként újra külön-külön műsort adhassanak.

Lausanne közelében villájában meghalt a lengyel köztársaság volt elnökének, Pa derevszki világhírű zongoraművésznék a felesége 74 éves korában.

Folyik Stockholmban a történelmi propaganda emlékhét előkészítése. Több világhírű alkotó és színész az emlékhét alkalmából magas kitüntetésben fog része sültni.

— **Agy és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek** a természetes „Ferenc József” keserűvíz megbecsülhetetlen szolgáltatást tesz azáltal, hogy a beltartalmat kiméletesen átváltoítja el. Tudományos tapasztalatok kétségtelenül tették hogy a Ferenc József viz számos félfoldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott.

— **A nankingi kormány párizsi követét a hágai nemzetközi bíróság kínai tagjává nevezte ki.** Sanghaiból jelentik: A nankingi kormány párizsi követét, Wellington Koot kinevezte a hágai állandó nemzetközi bíróság kínai tagjává.

— **Öt granjesár nyomtalanul eltűnt a Duna jégén.** Bucarestből jelentik: Az Universul corabiái jelentése szerint öt határőr katona nyomtalanul eltűnt. Attól félnek, hogy valahol a Duna jége beszakadt alattuk és eltűntek a jég alatt.

Megnyilt fehérnemű és kézimunka szalon

Női, férfi és gyermek fehérnemű készítés. Kelengye és előnyomda. Berger Dezsőné, Reg. Ferdinand 40. Bejártat a Str. Meloasa felől.

— **A megművelhető területek tíz százu lékát vonják ki a forgalomból a U. S. A.-ban.** Newyorkból jelentik: A mező gazdasági termények árának állandó esését, mint ismeretes Roosevelt elnök egy újmódszerű gazdasági programmal akarja megakadályozni. Eszerint minden farmert köteleznek arra, hogy termőföldjeik bizonyos részét parlagon hagyják. Ezért aztán bizonyos kártérítést kapnak az államtól. Ujabb jelentés szerint a jövő gazdasági évben a megművelhető területek tíz százalékát fogják kivonni a termelésből. A parlagon hagyott területeket a silányabb minőségű földekből fogják kiválasztani. Ebben az évben 700 millió dollárt szántak a farmerek kártalanítására. A következő években állandóan fokozni akarják a termőterületek parlagon hagyását.

— **Az Ujságíróklub ma esti hangversenye.** Chirvai Septimiu, a kolozsvári Opera éreeshangu basszistája énekel ma este az Ujságíróklub hangversenyén. A kiváló művész a Varázsfuola Sarastro áriáját, a Zsidónó Brogni bíboros nagy áriáját és dalokat fog interpretálni. A dalok közül ki kell emelni Schubert Wanderer-jét. Az énekszámok között Simon Irén, az Opera balletkarának 11 éves nagy táncművésze akrobatikus táncával nyújt finom szó rakozást. Meg kell itt említenünk, a klub kitűnő konyháját, ami annak tulajdonítható hogy egy új külföldetjárt inyenemester szamba menő szakács vette át a konyha vezetését. A klubvezető ség erre való tekintettel menüszertű klubvacsorákat vezet be. A hangverseny pontosan tíz órakor kezdődik.

— **Egy zsidó család szörnyű nyomora.** Két öregasszony járt ma az Uj Kelet szerkesztőségében, Löwy Mórné, két beteg fia anyja, ki szörnyű nyomorban sanyálódik gyermekeivel és háziasszonya, egy keresztény asszony, ki maga is nagyon szegény és négy hónapja hagyja fizetés nélkül lakni Löwy Mórné és fiait. A két asszony szívetépeó sírás köze pette mondotta el, hogy milyen rettenetes szenvedés az életük. Két beteg felnőt fia, kik teljesen munkaképtelenek s napokon keresztül éheznek, betévoó falatjuk sines. Akiben van jóérzés és szív, segítsen ezen a szerencsétlen családon. Cím: Löwy Mórné, Str. Romej 38.

— **Zseton helyett arany.** Párizsból jelentik: A monacói fejedelem elhatározta, hogy a montekarlói játékkaszinóban ismét bevezeti az aranypénz használatát. A zsetonok és a papírpénz helyett a jövőben 100, 500 és 1000 frankos arany érmékkel folyik majd a játék. A fejedelem már meg is rendelte az aranyérméket a párizsi pénzverdében. Ezzel az intézkedéssel az egyre kényelmetlenebb és veszedelmesebb olasz és francia konkurenciát akarja a fejedelem kiküszöbölni. Mint ismeretes, az utóbbi hónapokban az olasz és a francia Riviera játékkaszinói elvonták a montekarlói játékkaszinó forgalmát.

PÁLYAZAT
Alantí hitközség gépi pászka üzeméhez, illetőleg tűzikemencéhez pászkasiebert óhajt alkalmazni a pászkasütés tartamára megállapodás szerint díjazás mellett.
Pályázhatnak akik e minőségben már működtek. Pályázatok csak f. hó 23-ig lesznek figyelembe véve.
Orth, jzr. hitközség Ludus, jud, Turda

A Jüdische Rundschau
Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó ólapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A
Jüdische Rundschau
a németországi cionista mozgalom lapja. A
Jüdische Rundschau
kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lej 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernaúti címre küldendők

ANUÁR 18.
az
etikai
etbe jár,
és bór,
valamint ál-
és helyi test.
ást a leg-
módszerrel vé-
Méréséket
Olesó bérlet-
r. Cluj, Calea
Ferdinand 11.
et, Gólya áru-
lotájában.
USOR
ar 18.
közö.
10: Felolvasás.
Pontos időjel-
ekari hangy. —
kaest, 9.20: Or-
rás. — 10.55:
zene. — 22.30:
dalok. — 20:
ofón.
en Es-dur hetes.
övegy, nyitány
ón.
2: Rádiózenekar.
ar 19.
mmofón, 20: Fil-
: Hírek.
10: Felolvasás.
ett, 240: Hírek
10: Az ember tra-
ky József elő-
gyedőre, 7.30: Az
rövid élet című
angv.
noven zongora-
even zene.
ann, Schubert és
monikus hangv.
mofón, 21: Szimf.
kuzene,
áv dalok.
D
ESEK
szó 2 lej, vast-
kisebb apró hird-
óknek 10 százalék
etések díja előre
et csak egy tovább-
g mellékelve van.
berendezéssel ki-
ui 6.
nderpfelegerin mi-
te an Adresse Lőb
Bihar.
émet nyelvet töké-
ni hallgatóno rend-
y ellátás fejében
a kiadóban.
agonos borpincét,
éggel és udvarral,
n. Ügynök díjazva.
kiadóhivatalba.
vezetett házasság-
brangu parti” jel-
s saroküzlet beren-
Traian 55.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A saarvidéki népszavazás ügye dominálja a népszövetségi ülészak tanácskozásait

Henderson, Paul Boncour, Sir John Simon Genfbe utaztak. Májusig előkészítik a saarvidéki népszavazást

Paul Boncour szenzációs expozéja a saarvidéki népszavazás és az európai külpolitikai kérdésekben

London, január 17. Sir John Simon elutazott Genfbe, hogy részt vegyen a népszövetségi tanács tárgyalásain a saarvidéki népszavazás előkészítésében és a Duna-ig ügyeiben hozandó határozatokban.

Az angol külügyminiszter esütörtökön tárgyalni fog Paul Boncourral és Aloisi báró olasz államtitkár, népszövetségi megbízottal.

A Journal de Geneve szerint az új helyzetben Aloisi báró, a saarvidéki népszavazás előkészítésének előadója a folyó tanácsülésen még nem fog javaslatot tenni a népszavazás formája és időpontja tekintetében. Az előadó mindössze felhatalmazást fog kérni a tanácstól arra, hogy két a tanács által kinevezendő jogi szakértővel együttműködésben a májusi ülészig elkészítse a megfelelő javaslatokat.

Egyidejű genfi jelentés szerint a saarvidéki német front öttagú küldöttsége megérkezett Genfbe, ahol érintkezésbe lépnek a tanács tagokkal, hogy informálják őket a helyzetről. A küldöttség panaszt emel Knox saarvidéki népszövetségi biztos ellen. Valószínűnek tartják, hogy a panaszmenésnek nem lesz hatása s a tanács újra meg fogja erősíteni Knoxot állásában.

Párizsi jelentés szerint Paul Boncour a szenátusban a külpolitikai interpellációkra adott válaszában nyilatkozott többek között a Saar-kérdésről. Rámutatott arra, hogy a versaillesi békeszerződés a Saar-vidék hovatartozásának eldöntése tekintetében pressziómentes népszavazást ír elő.

A francia kormány igyekezik foglalkozni arról, hogy a népszavazást tényleg a békeszerződés szellemének megfelelően folytassák le.

A külügyminiszter Ausztriával kapcsolatban azt hangoztatja, hogy függetlenségük megővése általános európai érdek. E felfogás terén nincs ellentét Francia- és Olaszország álláspontjai között.

Az olasz-francia viszony úrvendete-sen fejlődik.

Ez reményt ad arra, hogy talán nemso-kára együttesen hozzá lehessen kezdeni Közép-európa gazdasági szanálásához. A francia külpolitika a nemzetközi együttműködés bázisán áll. Ez a törekvése tette lehetővé a szovjethez való közeledést

s a szovjetnek a kisantanthoz való közeledése előmozdítását.

Reméli, hogy nincs messze az idő, amikor a szovjet teljesen bekapcsolódik az európai együttműködésbe s a béke egyik pillére lesz. Paul Boncour méltatta a késő-balkán-egyezmény jelentőségét s azt a reményt juttatta kifejezésre, hogy a paktumhoz esatlakozni fog Bulgária is. A francia külügyminiszter ismételtén ki-tért Franciaország és a Népszövetség vi-szonyára is.

Hangoztatta a népszövetségi politika iránti hűségét s újra leszögezte, hogy az alapelvek tekintetében nem alkudozhatnak.

senkivel. A francia kormány változatla-nul szükségességnek tartja azt, hogy a lesze-relés problémája továbbra is népszövet-ségi irányítás alatt álljon. Franciaország öszintén kívánatosnak tartja a leszerelést de ennek végrehajtásakor megfelelő bi-ztosítékokat követel biztonsága megővé-séért.

Estélyi fűzők, fűzőanyagok, bécsi, párizsi modellek, harisnya és kötött áru legelősebben **Venusnál,** Calea Regele Ferdinand 19.

érdekében. Későbbi jelentés szerint Paul Boncour tegnap este elutazott Genfbe. Az Intransigeant genfi jelentése szerint a Genfbe történt meghívásra adott német válasz megérkezett a népszövetségi főtít-kársághoz.

Beavatott helyen úgy tudják, hogy a válasz negatív.

Londoni jelentés szerint Henderson, a le-szerelési konferencia elnöke elutazott Londonból Genfbe.

Hága, január 17. A hollandi kormány jegyzéket intézett a Népszövetséghez, a melyben közli azt az álláspontját, hogy megítélése szerint nincs szükség a népszö-vetségi alapokmány megváltoztatására.

Tatarescu miniszterelnök szózata a békés atmoszféra megteremtéséről a prefektusok értekezletén

A kormány első feladata az erkölcsi krízis megszüntetése és a tömegek bizalmának visszaszerzése

Bucuresti, január 17. A prefektusok mai értekezletén Tatarescu megnyitó-beszédében megindult szavakkal adó zott Duca emlékének, akinek szelleme vezet a kormányt minden akciójában. A miniszterelnök ezután általános vo-násokban kifejtette szempontjait az ál lamélet vezetését illetően. Rámutatott arra, hogy ma a kormányzásnak nincs meg a teljesen normális képe, ami a válságnak minden irányban való álta-lánosításával magyarázható de különö sen az ország vezetésével szemben meg nyilvánuló bizalmi krízissel, amelyet a legutolsó kormányzások tettek ándo-koltta. Első feladata lesz a kormány-nak és munkatársainak visszaszerezni a tömegek bizalmát vezetői iránt. Meg kell teremteni a legnagyobb erkölcsi-ség atmoszféráját, kiküszöbölve az in-telektuális devalorizáció veszedelmét. Az állami adminisztrációban szüksé-ges szigorú szelekciója az értékeknek.

vissza kell szerezni az utolsó öt évben elvesztett időt, visszaállítva az állam-ban a tekintélyt és kompetenciát. A prefektusoknak naponként konkrét munkát kell végezniük, teremtő tevékeny-séget bürokrácia helyett, eleven és koa-struktív adminisztrációkra van szük-ség állandó kontaktusban a néppel. A csatlolt területeken további feladat a román elem fejlesztése. Minden agresz szív akciót a teljes mértékben ki kell küszöbölni.

Békére és nyugalomra van szükség, hogy biztosíthatók legyenek a szociális célok, amelyekért a kormány dolgozik. Szükséges a béke periódusa, amit a kor-mány óhaj, de ha az nem valósulna meg, úgy azért nem lesz a kormány felelős.

Ezután az egyes szakminiszterek ismer tettek programjukat a prefektusokkal.

Egyre borzalmasabb arányokban bontakozik ki az indiai földrengés katasztrófája

Városokat és falvakat tüntetett el a föld színéről az indiai földrengés

London, január 17. Bengáliában megismétlődtek a pusztító erejű föld-lökések. A rengést ezúttal India csak nem minden pontján érezték. Még Bombayben is elmozdultak a berende-zési tárgyak helyeikről. A rangési te-rület központjában — mint Kalkuttá-ból jelentik — megváltozott a földfel szín képe.

Több falu és város ugyiszólván tel jesen eltűnt.

A földrengéssújtotta vidék városai-ban élelmiszerhiány lépett fel. Az utánpó-tás eljuttatása a vasúti vonalak meg-semmisülése következtében módfelett körülményessé vált. New-Delhiből ki adott rendeletre az összes indiai kato-nai repülőgépeket beállították az élel-miszerszállítás szolgálatába. Az újabb

halálos áldozatok száma magánjelenté-sek szerint eléri az ötszázat.

Több mint négyszáz sebesült van kórházakban ápolás alatt. Csaknem négyezer épület omlott össze vagy ron gálódott meg súlyosan. Több vasúti vonalon be kellett szüntetni a forgal-mat, mert a földrengés következtében hidak is összeomlottak és a pálya meg rongálódott.

Legújabb jelentés szerint az indiai földrengés arányai mind katasztrófái sabbaknak mutatkoznak. Két angol repülő átrepült Északbengália azon része fölött, amely a földrengés főfész ke volt.

Muzabulpur városa a pilóták elbe-szélései szerint romhalmaz.

Egész házsorok omlottak be hatalmas földhasadékokba. A város területén a

földfelszín annyira megváltozott, hogy csak nyomai vehetők észre az egykori emberi településnek. Megkísérelték a leszállást is a város közelében, de a hatalmas földhasadékok miatt seholsen találtak leszállásra alkalmas helyet. Így meg kellett elégedniük azzal, hogy kis magasságból felvételeket készítettek az egykori városról. Muzabulpurnak 30 ezer főnyi lakossága volt, a pilóták az egész városban nem láttak emberi lel-ke-t.

Február elején már tárgyalják Duca gyilkosai-nak bűnperét

Bucuresti, január 17. (Az Uj Kelet tud.) Duca gyilkosait ma a vacaresti fegyház-bó a jilavai fegyházba szállították át. Ezt megelőzően a katonai és polgári ha-tóságok között tárgyalások folytak, ame-lyeknek eredményeként véglegesen elha-tározták, hogy a gyilkosok ügyét a had-bíróság fogja tárgyalni. A második had-test hadbírósa március elején ki is tüzte a tárgyalást és tegnap délelőtt már katonai ügyészek, előadók és had-bírók között megbeszélések is történtek eb-ban az irányban, hogy milyen formában osszák be a hadbírósaági ügyészség által lefolytatandó eljárást. A vizsgálat vezető sével Mihai Vasile őrnagyot bízták meg, míg külön előadóként Badescu tábornok szerepelt, aki tegnap a bűnügy iratainak tanulmányozását már meg is kezdte.

Tegnap este egyébként a sziguranca-n újabb értekezlet volt. Új utasítások men-nek az összes ügyészségekhez és sziguran-ca hivatalokhoz, a letartóztatott vasgárdi-s ták kiválogatása és fokozatos szabadlá-bra helyezése tárgyában.

Az egyetemi ifjúság problémájának tár-gyalására különböző irányban végez mun-kát a kormány. Ma az összes román egye-temek rektorai megbeszélésre ültek össze Bucurestiben dr. Anghelescu közoktatá-sügyi miniszter elnökletével. Résztvettek az értekezleten Georgiu bucaresti, Bratu jasi, Nistor cernauti és Balan cluj re-ktorok. Dr. Anghelescu terjesztette elő a minisztertanács határozatait, amelyek az egyetemi rendre, az arra érdemes diákok segélyezésére vonatkoznak. A rektorok tanácsa részletesen vette tárgyalás alá a minisztertanács egyes határozatait.

Bucuresti, január 17. A kormány ked-den újabb minisztertanácsot tartott, me-lyen Cipaiann földművelésügyi miniszter részletesen ismertette agrár-programját. A liberális kormány mezőgazda-program-ja a termelés minőségi és mennyiségi fel-javítását tűzte ki céljául. A miniszterta-nács magáéva tette Cipaiann javaslatát és felhatalmazta programjának keresztül-vitelére. Ezután elhatározták a kormány gazdasági bizottságának felállítását. A bizottság tagjai a pénzügy, ipar és keres kedelmi, közlekedési, földművelési és mun kaügyi miniszterek lesznek. A legközeleb bi minisztertanács ma, esütörtökön lesz.

Vámokat emel az olasz kormány

Róma, január 17. A napokban vám-emelések lesznek, tekintettel arra, hogy Franciaország január elsején vámokat emelt s ezek súlyosan érintik az olasz exportot.

Suvich olasz külügyi államtitkár Bécsbe utazott

Róma, január 17. Suvich olasz kül-ügyi államtitkár elutazott hivatalos lá togatásra Bécsbe. Bécsben nagy előké születeket tettek az olasz államférfi fo gadására.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929.

18. Telefon: 9-77. Havonta 110, neg-évre 600, egészév-főldre: Havonta főlévre 12, egészév-detések díjzabás KELET az erd-zsidóság egyetlen keink utányomná-rás megjelöléséve

A kormány é

A kormány hív-napok óta sorozat-juság helyes szel-ről, nyilvánvalóan levezesse azt a sz-amely a mai rom-tartja hatalmában

S felvet kérdése generációk előlé-s alapos felügyelése A felelet ez: „nyos politikai ka-törtétek azt hitte fel tudják haszná-sét és energiáját, elemek nem az isk-már bevonult ifju-lak padjában üg-Az iskolai kötele-vonni őket, hogy-agitáció forgalag ifjúságot. Ezért s-dok és iskolák k-kik az agitátorok tak át..."

Azán így: „A-sított intézkedés-értéki morális és megteremtése. A-mely a mai álla-rekszik, a respekt-teni a szabadság-tosítéka egy szer-desének és halada-ségek szolgálatá-b helyett, a dicső n-mélyülne ifjúság-ciók áldozatából, államot megteren-mulsaikat a jövőre

A konstruktív-cti a kormány a az ir-velőknek az is-olaktól, a ha-tól.

Mi hisszük, ho-velőmunkának Feltéve, ha a kor-ja tartani ezt az

De kár, hogy-revolver végzetes-rá erre az útra a-mény.

Ha évekkkel ez-kormányok és a-lemet, ha a VIII-ilyen irányzatú-világot, akkor a-nyebben találtá-és elkerülhetők-mények, melyek-tak meg minden-ben az országban

Népszavazás

A Népszövets-programján a S-ságának kérdése-rebe.

Ez a kérdés-ország és Néme-dése többé, han-lathan is jelen

A Saar-vidék-szét tekintve, t-Maga a versa-próbálta ezt a-letet Franciaor-nemzetközi kor-

Etnikailag é-Németországot-terület.

S ha ennek-ismeret mégis-ik évben kúra-nak kimenetel-rólág abban é-metországna-kozkósaúrsz-szívesen enge-mely ma den-mányzás alatt-lanában, am-visszaszatolási-másnak, a ba-szélynek egy